

Trst ne sme zaostajati za drugimi pristanišči

Ako razčlenimo podatke o tržaskem prometu v prvih osmih mesecih tega leta, moramo priti do zaključka, da je bil razvoj pravzaprav ugoden; saj se je promet, kakor nam kažejo številke, pomnožil. Ako pa te podatke primerjamo z razvojem v drugih velikih evropskih pristaniščih, postane slika že drugačna. Promet v tržaskem pristanišču napreduje v primeri s prometom v drugih pristaniščih, prepočasni. Poleg tega ni struktura letosnjega prometa prav nič ugodna. Napredoval je namreč promet z množičnim blagom, medtem ko smo »lede lahkega blaga, ki prinaša več koristi trgovci, ostali pri starem razmerju. Napredoval je promet z rudninami in mineralnim oljem.

Prav to zaostajanje v napredku za drugimi konkurenčnimi pristanišči vzmerni tržasko gospodarstvo. Kakor smo že v zadnji številki »Gospodarstva« ugotovili, opozarja tržaski poslanec Belci v svoji izzivni zakonskega osnutka glede ustanovitve Ustanove tržasko pristanišča na velikanski napredek, ki so ga bila deležna dru-

ga pristanišča tudi v Italiji v povojnih letih. Glede prometnih zvez zaostaja Trst za drugimi pristanišči kakor npr. za Benetkami in Genovom tudi v tem, da so bile letališča v Ronkah postavljene pravzaprav šele temelji; tako smo npr. v statistiki o zračnem prometu na italijanskih letališčih v prvem polletju 1965 našli podatke, ki nam pove, da je tovrstni promet čez to (tržasko) letališče dosegel 5 ton, v Benetkah pa 74 ton (potniški promet v Ronkah 1.038, v Benetkah pa 63.717).

PROMET V PRVIH 8 MESECIH

Pomorski promet čez tržasko pristanišče je v prvih 8 mesecih tega leta dosegel skupno 3 milijone 898.726 ton blaga (dovoz 2.812.615 ton in odvoz 1.086.111 ton) proti 3.526.046 ton (dovoz 2.683.908 in odvoz 842.138 ton) v istem razdobju lanskega leta in proti 3.260.041 ton (dovoz 2.426.094 in odvoz 833.947 ton) v času od januarja do konca avgusta 1963. Pristaniški promet je torej v omenjenem času precej napredoval v primerjavi z lanskim in predlanskim letom.

Nasproten je položaj v železniškem prometu, ki se je zmanjšal. Do konca avgusta letos je znašal r.amec 1.065.160 ton (dovoz 475.309 in odvoz 589.851 ton), kar pomeni nad 200.000 ton manj kot v istem času leta 1964, ko so zabeležili vsega 1.280.215; razlika je še večja, če unostevamo, da je dosegel v prvih 8 mesecih l. 1963 ves železniški promet 1 milijon 358.660 ton.

Na drugi strani pa je spet napredoval promet po cesti. Ta je od januarja pa do konca avgusta letosnjega leta dosegel 1.144.147 ton (dovoz 137.806 in odvoz 1.006.341 ton) proti 1.059.945 ton in 1.026.507 ton v istem razdobju 1964. in 1963.

Promet z zalednimi državami po železnici

(v prvih sedmih mesecih 1964 in 1965 v tonah)

DRŽAVE	Dovoz	Odvoz	Skupaj	Delež v odst.	Dovoz	Odvoz	Skupaj	Delež v odst.
Notranjost Italije (vsevirje Trž.ozemlje)	120.159	175.881	296.020	25,73	126.783	114.772	241.555	25,53
Austrija	166.607	150.905	317.512	27,60	176.086	111.032	287.098	30,24
Češkoslovaška	54.377	175.973	230.350	20,03	23.895	101.483	125.378	13,09
Zah. Nemčija	37.669	60.586	98.255	8,55	27.916	56.762	84.678	8,93
Jugoslavija	27.669	23.506	51.174	4,50	20.179	12.917	33.096	3,49
Madžarska	26.258	98.334	106.097	9,23	19.700	10.937	30.637	3,24
Švica	9.763	22.613	34.572	3,00	11.557	23.252	34.809	3,63
Ostale države	11.959	5.297	15.694	1,36	11.622	4.236	15.858	1,67
SKUPAJ	439.189	711.080	1.150.269	100,—	420.718	525.391	946.109	100,—

Cestni promet v prvih petih mesecih

Glede cestnega prometa med tržaskim pristaniščem in zalednimi državami razpolagamo samo s podatki za prvih 5 mesecev tega leta. Tedaj je šlo čez Trst vsega 647.103 ton blaga, in sicer 85.368 ton v dovozu, ter 561.740 ton v odvozu. Če primerjamo te podatke s cestnim blagovnim prometom v razdobju januar-maj 1964, ugotovimo, da se je celotni promet po cesti zmanjšal v prvih 5 mesecih letosnjega leta za 4.713 ton (lani 651.821 ton). Dovoz se je povečal za 652 (lani 84.716 ton), odvoz pa se je zmanjšal za 5.365 ton (567.105).

III.

Vlak se ustavi le v Saalfeldu, da lahko izstopijo potniki, namenjeni v Vzhodno Nemčijo razen tistih, ki potujejo v vzh. Berlin. V vlak so večina starejši potniki, medtem ko potujejo mlajši pretežno z letalom. V zadnjem času se je pojavil potniški promet med obema državama, ker je lahko vzhodnonemški upokojenci potujejo k svojem v Zahodno Nemčijo. Tako ste na povratku v Probstzellu dve bolniški sestri pomagali v vlak starejši sinu potnika. Pred nekaj leti, ko je vlak ob prehodu skozi Vzhodno Nemčijo se zaklepal. To je sedaj odpadlo; vendar pot ne sme nikjer zapustiti vlaka in je pač navezan na jednik, kjer lahko dobi (le za zapadne marke) celo dansko pivo, obed pa za 4,50 marke. Čeprav leži Probstzell na poti od Münchna do Berlina in se vlak ne ustavlja na navedena nikjer, traja vožnja skozi Vzhodno Nemčijo neprimerno delj kot čez Bavarsko. Medtem ko vozi na nekaterih drugih mednarodnih progah v Vzhodni Nemčiji vlaki prav hitro, ker so proge že obnovili, vozi na tej progi, ki je bila nekoč ena izmed dveh glavnih zvez Münchna z Berlinom, a je sedaj izgubila na pomenu, da je nekaj barih vlakov dnevno v obeh smereh pogosto s povprečno hitrostjo 30 km. Kakor marsikje drugje, se pač vzdrževanje in obnavljanje železnice zanemarjajo na račun obnove in širjenja industrije pa tudi stanovanjske izgradnje.

Proga je bila marsikje že obnovljena ali jo obnavljajo, da lahko izstopijo potniki, namenjeni v Vzhodno Nemčijo razen tistih, ki potujejo v vzh. Berlin. V vlak so večina starejši potniki, medtem ko potujejo mlajši pretežno z letalom. V zadnjem času se je pojavil potniški promet med obema državama, ker je lahko vzhodnonemški upokojenci potujejo k svojem v Zahodno Nemčijo. Tako ste na povratku v Probstzellu dve bolniški sestri pomagali v vlak starejši sinu potnika. Pred nekaj leti, ko je vlak ob prehodu skozi Vzhodno Nemčijo se zaklepal. To je sedaj odpadlo; vendar pot ne sme nikjer zapustiti vlaka in je pač navezan na jednik, kjer lahko dobi (le za zapadne marke) celo dansko pivo, obed pa za 4,50 marke. Čeprav leži Probstzell na poti od Münchna do Berlina in se vlak ne ustavlja na navedena nikjer, traja vožnja skozi Vzhodno Nemčijo neprimerno delj kot čez Bavarsko. Medtem ko vozi na nekaterih drugih mednarodnih progah v Vzhodni Nemčiji vlaki prav hitro, ker so proge že obnovili, vozi na tej progi, ki je bila nekoč ena izmed dveh glavnih zvez Münchna z Berlinom, a je sedaj izgubila na pomenu, da je nekaj barih vlakov dnevno v obeh smereh pogosto s povprečno hitrostjo 30 km. Kakor marsikje drugje, se pač vzdrževanje in obnavljanje železnice zanemarjajo na račun obnove in širjenja industrije pa tudi stanovanjske izgradnje.

Ker je prvotno nameraval kandidirati za predsednika glavnih skupščin zunanji minister ene nevezanih držav, a je bila njegova kandidatura v določenih krogih v New Yorku prav zaradi napovedane papeževe obiska nezadovoljna, je treba ob tej priložnosti naglasiti, da je bila utrditev OZN na vseh šestih sestankih nevezanih držav vselej poglavitna točka dnevnega reda in da so prav predstavniki iz teh držav na skupščinah OZN pogosto nastopili z izvirnimi in, svezimi predlogi, ki so v delovni OZN prinesli nove življenjske sile in novo vero v njeno bodočnost. Med njihovo zunanjo politiko, ki je vselej težila za reševanjem mednarodnih sporov s pogajanjem in za mirnim obizitom in nameni papeževega obiska pri OZN ni moglo torej biti nikakršnega nasprotja.

leta. Iz tega lahko sklepamo, da se je del prometa z zalednimi državami preusmeril z železnice na ceste.

Podrobnih podatkov o prometu v vseh prvih osmih mesecih tega leta še nimamo na voljo, zato se moramo pri razčlenitvi prometa med Trstom in zaledjem omejiti na promet v prvih sedmih mesecih. (Za cestni promet pa so na voljo doslej podrobni podatki samo za prvih pet mesecev, a ti so manj pozitivni kakor splošni podatki za vseh osem mesecev).

Promet po železnici z zaledjem

Železniški blagovni promet med Trstom in njegovim zaledjem je dosegel v razdobju januar-julij 1965 samo 946.109 ton (dovoz 420.718, a odvoz 525.391), kar pomeni, da se je zmanjšal za 204.160 ton v primeri s prometom v prvih 7 mesecih lanskega leta, ki se je povzpelo do 1.150.269 ton (dovoz 439.189, odvoz 711.080). Nazadovol je zlasti odvoz blaga iz Trsta v zaledne države.

Med posameznimi zalednimi državami je Avstrija glede prometa čez tržasko luko še vedno daleč na prvem mestu, saj znaša njen delež pri prometu čez Trst do železnici 30,30 odstot, kar pomeni, da polagoma raste; v istem času lanskega leta je namreč znašal 27,60 odstot, a v vsem letu 1964 29,60 odstot. Vsekakor je mnogo nižji kakor pred leti, ko se je povzpelo celo do 60 odstot. Na drugem mestu, ako izvajemo promet z notranjostjo Italije — vstevši Tržasko ozemlje, je Češkoslovaška (njen delež se je dvignil na 23,09 odstot), sledijo na vrsti Zahodna Nemčija (8,96 odstot), Švica (3,68 odstot), Jugoslavija (3,49 odstot) in Madžarska (3,24 odstot). Na ostale države je padlo 1,67 odstot prometa.

Primanjkljaj nasproti Italiji zmanjša

Potek trgovinske izmenjave med Italijo in Jugoslavijo v prvih sedmih mesecih

Dasi je čutili pritisk reakcije na gospodarsko konjunkturo v obeh sosednjih državah, so italijansko-jugoslovanske trgovinske izmenjave v prvih 7 mesecih letosnjega leta ostale na visoki, o kateri se je mesani odbor, ki se je pred kratkim sestel v Zagrebu, izrazil, da je zadovoljiva. Italija je ohranila pri mestu med največjimi jugoslovanskimi partnerji.

Po začasnih podatkih je celotna vrednost izmenjave od januarja do julija dosegla 101,4 milijarde lir, nasproti 119,3 milijarde v istem času lanskega leta. Razvoj je bil naslednji (v milijonih lir)

JUGOSL. IZVOZ V ITALIJO 1964: 1965: Razlika:		
52.725	49.229	— 3.493

JUGOSL. UVOZ IZ ITALIJE 1964: 1965: Razlika:		
68.608	52.172	— 14.436

Primanjkljaj za Jugoslavijo, ki je lani znašal 13,883 milijonov, se je znižal na 2,943 milijonov lir.

Pri pregledu posameznih komponent prometa je razvidno, da je najboljše padec italijanskega izvoza v Jugoslavijo v kemičnih proizvodih (od 13 milijard v letu 1964 je ta promet padel na manj kot 10 milijard); polizdelki in reprodukcijsko blago (manj kot 2 in pol milijardi) stroji, napeljava in oprema (manj kot 6 milijard). V letosnjem letu ni bilo velikih narolič za industrijsko opremo, ki so lani znatno vplivala na izmenjavo, precej pa je bilo izvoza vozil, zlasti tovornjakov in pa nekaterih vrst jekla.

Majhen padec jugoslovanskega izvoza v Italijo zadeva naj. bolj surovine (zlasti les), poliz.

delke in industrijsko proizvodnjo (bombažno blago, bakreni in pločevinasti izdelki, steklo itd.) Nekaj napredka pa je zaznamovali pri hranilih, ki sama predstavljajo 83 odstot celotnega jugoslovanskega izvoza v Italijo. Znatno padec pasive v tem letu se vključuje v gospodarsko reformo, ki je v teku v Jugoslaviji. Kot so se izrazili italijanski delegati, ki so bili v Zagrebu, gledajo ti na to reformo ugodno. Če bo ta reforma zares izvedena, bo po nekem času umiritve jugoslovanske blago na svetovnih tržiščih imelo večjo težo. Dvignila se bo tudi izmenjava. Poleg dejstva, da se italijanski in jugoslovanski gospodarstvi dopolnjujeta, da bodo jugoslovanski proizvajalci lahko šli na italijanski trg s proizvodi, ki bodo laže absorbirani, ker bo njih cena svobodno določena, kvaliteta pa bo ustrezala zahtevam tržišča. Padla bo namreč odpornost proti uvozu jugoslovanskih industrijskih produktov. Beograjski predstavniki so namreč na tem srečanju poudarili tudi, da si jugoslovanska industrija prizadeva, zlasti v zadnjem času, da bi kvalitativno dvignila vrednost svojih izdelkov. (Agencija »Italia«)

Inflacijska mrzlica v ZDA popušča

V ZDA so gospodarstveniki, industriji in navadni družinski poglavarji, odgovorni za družinske proračune desetih milijonov ameriških družin, kar živno opazovali v letosnjih sedmih nihanje kazalca na do sedaj skozi sedem let relativno ustaljenem ameriškem življenjskem indeksu. Kaj vse jih ni razburjalo: Dviganje cen pri treh velikih civilskih družbah, ki so javljala povišanje cen od 4 odstot do 5 odstot. Področje se je vključevalo blaga v pristaniščih od 5 do 12 odstot. Cene steklenini so švigline navzgor ker za 3 odstot, ploščice za tla pa kar za 5 odstot.

Američani so že mislili, da plavajo v polni inflaciji, posebno, ker so jih ostrušili še noviški cen na drugih področjih: pri papirju, sladkorju, kemikalijah. Veliki jeklarski kapetani so pretehtali, kako naj se reagirajo na nove delovne pogodbe z višjimi mezdami in kako naj bi to prebrgali na druga ramena.

(Times)

Težnja za stabilizacijo v jugoslovanskem gospodarstvu

Podpredsednik Kraigher o smernicah gospodarske preosnove

Povsem naravno je, da tržaski poslovni krogi in gospodarstveniki — to lahko trdimo tudi o goriskih in videmskih — s posebno pozornostjo sledijo gospodarskemu razpletu v Jugoslaviji, ki se je začel z uveljavljanjem gospodarske preosnove. K temu jih ne navaja samo gola radovednost ali sosedstvo samo, temveč njihove gospodarske koristi; saj so mnogi v tesnih stikih z jugoslovanskimi gospodarskimi organizacijami.

Prepričani smo, da jim bomo ustregli, ako iz dveh analiz največjega jugoslovanskega razvoja, ki jih je podal podpredsednik izvršnega sveta Boris Kraigher navedemo vsaj nekaj najbolj značilnih mest, ki se nanašajo zlasti na zunanjo trgovino in utegnejo zato toliko bolj zanimati zunanje partnerje.

Boris Kraigher je spregovoril na seji predsedstva zvezne gospodarske zbornice, na kateri so obravnavali rezultate izvajanja gospodarske preosnove in naloge zbornice v tej zvezi. Najprej je naglasil, da je gospodarstvo sprejelo preosnovno kot nujnost in da so gospodarske organizacije takoj iz početka resno začele iskati notranje rezerve. Priporočil pa je, da nekatera podjetja delajo to

preveč preprosto in pogosto po nepotrebnem izvajajo pritisk na delovno silo ter odpuščajo delavstvo. V resnici ne sme pomeniti preosnova pritiska na življenjsko raven ter se izvajati na račun delavca

ZA EKONOMSKO GOSPODARJENJE IN PROTI AVTARKIZMU

Ni slučajno, da preosnova predvsem zastavlja podjetjem vprašanje o prodaji proizvedenega blaga; modernizacija proizvodnje je pogoj za nadaljnji razvoj gospodarstva. Kajti na vprašanje, ali proizvedeno blago in oprema ustreza zahtevam domačih in tujih kupcev, daje odgovor trg. »Mislim, da je preosnova prinesla revolucionarne spremembe v razmerah gospodarjenja in da je usmerila naše gospodarstvo v iskanje ekonomskih rešitev. Odpravi smo morali razmere gospodarjenja, ki so vodile k avtarkizmu in zaostriti vprašanje v zvezi z izvajanjem novih sprejetih načrtov. Zlasti je opazno zaostajanje na področju ukrepov kreditne politike, kjer se moramo vsi skupaj bojevati proti slehernemu polizkusu, katerega namen je nadaljevali prejšnjo prakso dajanja kreditov iz emisij».

SOSEDNJE DRŽAVE IZVAJAJO VEČ

V svojih nadaljnjih izjavah jih se je govornik dotaknil vprašanja sodelovanja med jugoslovanskimi podjetji, da bi laže premagali avtarkizem, in glede uresničevanja gospodarske preosnove pripomnil, da se je treba izogibati naglih reorganizacij, ki bi omejile varnost poslovanja tistih ustanov, na katerih je treba izvajati preosnovo. »To zlasti poudarjam, da je področje zunanje trgovine, ki mora v tem položaju revolucionarno preobraziti naše gospodarstvo. Zdati izvajamo približno 9 odstotkov, sosednje države pa okrog 40 do 50 odstotkov svojih proizvodov. Če hočemo doseči cilje gospodarske preosnove, moramo približno doseči tolikšen izvoz in uvoz, kot ga poznajo sosednje države. To ne pomeni, da moramo toliko prodati na domačem trgu, temveč da se moramo specializirati in v manjšim številom izdelkov iti ako na domači trg, manjšo sevilno izdelkov pa moramo poslati tudi na tuje tržišče, vendar takšne proizvode, s katerimi bomo mogli konkurirati v svetovni delitvi delav.

STALNI POGOJI GOSPODARJENJA

Ni manj zanimiva ni bila druga analiza današnjega gospodarskega razvoja v Jugoslaviji, ki jo je podal podpredsednik zveznega izvršnega sveta na tiskovni konferenci v Beogradu. Če je v prvem svojem govoru svari pred nastilmi reorganizacijami, je toliko bolj v svojih izjavah pred jugoslovanskimi novinarji naglasil, da teži gospodarska preosnova za tem, da se ustvarijo stalni pogoji gospodarjenja, s katerimi bodo lahko podjetja računala in mirno delala zaključke. Poročevalce ljubljanskega »Delava« pravi v uvodu k daljšemu poročilu iz Beograda o izjavah Borisa Kraigherja: »Iz podatkov, ki jih je posredoval Boris Kraigher je razvidno, da je prišlo v osmih mesecih 1965 do procesov, ki najznejše ne opozarjajo na ustalitev (stabilizacijo) materialnih gibanj: gibanje proizvodnje in vseh oblik potrošnje ter zaposlovanja je bolj umirjeno; prišlo je do povečanja zaloga blaga, izvoz je hitreje doračal kot uvoz, zmanjšal se je globalni primanjkljaj v plačilni bilanci. Po vsem sodeč je moč pričakovati tudi v prihodnjih mesecih zmanjšano stopnjo rasti proizvodnje in investicij. Boris Kraigher sodi, da je za to več razlogov in da to nikakor ne more biti razlog za kakršno koli nevzornost in negotovost. Sodi pa, da je zdaj treba čim hitreje sprejeti vse te ukrepe, ki bodo v delovnih organizacijah odpravili dvome in uganje v zvezi s pogoji gospodarjenja v letu 1966 in v prihodnjih letih. Za delovne organizacije je namreč posebno pomembno, da iz teh dokumentov jasno zaznajo, da se pogoji gospodarjenja, zastavljeni z njegovim spodbudnim preosnovno, ne bodo menjali in da bodo stabilni. Cimprej je treba za to pripraviti ter sprejeti dokumente in instrumente o gospodarski politiki za leto 1966 in srednjeročni plan. Prav tako bo treba razrešiti z vsjo potrebno previdnostjo nekatera odprta vprašanja v razširjeni reprodukciji in kreditni politiki. Pri vsem tem pa je treba odločno paziti, da bi ne prišlo do kakršnih koli ukrepov, ki bi podpirali težnjo za dodatno emisijo denarja.

UGODNEJŠA TRGOVINSKA BILANCA

Podpredsednik Kraigher je navedel naslednje podatke o gibanju trgovinske bilance v prvih osmih mesecih: izvoz znaša 824 milijard dinarjev, kar je za 17 odstotkov več kot

v istem razdobju leta 1964 ter več kot je bilo predvideno; vrednost uvoza je dosegla 1.080 milijard oziroma 4 odstot manj kot v istem razdobju lani. Pri manjkajci v zunanji trgovinski bilanci se je škrlil za 40 odstot. Izvoz je bil dober tudi v septembru. Govornik se je dotaknil nujnosti boljšega izkoriščanja zmogljivosti v industriji. Začasno zaostajanje stopnje naraščanja je deloma tudi posledica gospodarske preosnove. Cilj reforme je namreč moderna velikoserijska proizvodnja. (Nadaljevanje na 2. strani)

nase

Svojevrsen cerkveni rop

Na naših kizantemah, ki jih varujejo pred vetrom kraški zid, zidan seveda v suho, in košati bor, sem že opazil celne popke. Bliza se torej že jesen in z njo dan mrtvih. Pa sem se ozrl po topolu, ki je v dvajsetih letih že prerasel hišo, a se nisem opazil, da bi padalo porumenelo listje. Sonce je še pripekalo in naš vinogradniki se ga letos bolj veselijo kot kdaj. Ni še jesenskega razpolozenja torej. Videl sem tudi, da so se nekatere kizanteme poganile tako visoko, da segajo čez mlado figovo drevo. Kakšna žubljenska sila je morala biti, da jih je pognala tako visoko za soncem?

Cemu bi torej pisal o jeseni, o dežju in bližnjem prazniku mrtvih? Poslušajte rajši tale nenavadno zgodbo, ki sem jo iztaknil v nekem nemškem listu pod naslovom: »Cerkveni rop».

V neki vasi v Švici je nekdo prišel človek k župniku in mu razkril, da je nedavno nekaj vzel z oltarja. Tega se kesa. Rad bi vedel, ali mora to vrniti. Duhovnik mu je seveda navedel strogo pridigo in ga opozoril, naj ukradeni predmet takoj vrne. »Dobro«, je dejal, »tudi sem vzel pred očmi vse občine in vrnil hočem predmet pred njimi očmi. Razumajte s tem, da bom to storil prihodnjega nedelja».

In res se je to tudi zgodilo. Moš je stopil s svojo ženo pred oltar in naglas dejal: »Ni dolgo, kar sem tu na tem mestu vzel to ženo; toda bi sem jeno opeharjen. Zahteval sem plačilo ženske, a dobil sem mlado prepričljivo. Vzemite jo torej drugje volje nazaj, sicer nas bom zatočil pri vseh božjih in posvetnih sodiščih».

Potem našena funaka spominja na muslimanske navade. Pravilo, da mohamedanec Koran dopiše mohamedancu po več ženo — ko se nevelja čene, jo pelje k muftiji (duhovniku) in izpogovori talele: »Zadosti je imam, zgarala se je tudi, dai mi drugo — mlajšo!« Beseda bolj podjetnega mohamedanca je nekoliko drugačna: »V imenu Alaha. Ta ima že 50 let, dai mi dve po 25 let, da bodo računali točnili».

Ali ne vdira danes ta mohamedanska navada, seveda v nekoliko drugačni in sodobni obliki, tudi med krščanskimi pare?

— lb —

Smisel decentralizacije in položaj delavca

Med razpravo o osnutku 13 (pod naslovom »Cerkven in položaj človeka« je msgr. Elchinger kodajtor v Strasbourgu, tudi dejal: »Današnji ljudje zahtevajo od človeka pravo svobodo, globoko iskrenost, možnost biti bratovski na delu in izmenjavati ideje. Eden izmed načinov za pospeševanje spoštovanja človeške dostojanstvenosti in za učinkovit razvoj smisla za osebno svobodo bi vsakakor bil krepanje napor za povečanjem decentralizacije v organizaciji gospodarske in socialnega življenja, pa tudi cerkvene, in to na vseh stopnjah hierarhiije. Ta decentralizacija bi namreč omogočila raznim osebam, da se izražajo svobodno in da prevzamejo na raznih področjih tisto stopnjo odgovornosti, ki pripada odraslemu človeku — ne da bi pri tem hoteli oporekati potrebi in vrednosti višje avtoritete.

Msgr. Himmer, škof v Tournaiu (Belgija) je dejal: »Delavci niso na pravem mestu v osnutku, ko vendar sestavljajo največji del človeštva. Oni so lahko pod vplivom marksistične ideologije, vendar je treba z njimi navezati razgovor. Postavljanje delavskega vprašanja v ospredje, predstavlja resnični napredek za človeštvo. Po veljmo to jasno. Delavstvo čedajle bolj cenijo poklicne sposobnosti kakor denar. Denar je vedno bolj smatran kot plod dela, a ne kot proizvod kapitala.

Prof. Vl. Murko: S poti po Nemčiji

tudi z modernimi stroji, kar zahteva znanje hitrosti. Na že obnovljenih delih proge vozi vlak že z veliko hitrostjo, med Leunawerke, Hallejem in Bitterfeldom pa je proga že elektrificirana. Seveda vidiš se precej parnih lokomotiv, katere so v Zapadni Nemčiji redkosti, poleg starih osebnih vagonov pa so zelo številni dvonadstropni modernih vagoni, ki imajo v prometu številne prednosti.

ZENSKA NA ŽELEZNICI

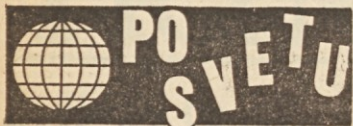
Kmetijstvo je videti manj mehanizirano, kosci kosijo še s kosami, četudi najdes v uradni publikaciji »Willkommen in der DDR«, kateri najdes v vlak, precej podatkov o mehanizaciji v kmetijstvu, ki je sprito splošnega pomankanja delovne sile zaradi pobege kakih tre milijonov prebivalcev kljub izredno močni zaposlitvi žensk v najrazličnejših službah močno navezano na mehanizacijo. Mnogo žensk najdes tudi v železniški službi, npr. kot čuvaje. Zato je razumljivo, da žrtvuje DDR znatne zneske za jasil, otroške domove, itd., da bi omogočila materam zaposlitev. Bistven pogoj za zboljšanje kmetijskih donosov je uporaba umetnih gnojil; za njihovo proizvodnjo ima DDR vse pogoje; saj razpolaga z bogatimi nahajališči kalijeve soli in že od nekdaj močno razvito kemično industrijo, ki se vrsti tudi ob tej progi.

Potnik opazi sicer znatno številno novozgrajenih stanovanjskih blokov in razmeroma malo vojnih razvalin, v večjih krajih pa vzbujajo tudi med zapadnoberlinskimi sopotniki posebno pozornost izredno številne televizijske antene, tako da v taki hiši ne more biti stanovanja brez televizorja. Nesprotno pa po pogrešamo osebnih avtomobile, ki jih sicer proizvajajo tudi DDR (Wartburg), vendar v razmeroma neznametnem številu. Podoben položaj je tudi v drugih državah vzhodnega bloka, kjer pač dajejo prednost težki industriji, v zadnjem času pa zaradi dviga življenjske ravni tudi raznim oblikam lahke industrije za široko potrošnjo.

KRAJEVNA IMEN SLOVANSKEGA IZVORA

Zgodovinarju mora pasti v oči znatno število krajevskih imen, ki so nedvomno slovanskega izvora in kažejo na to, da so to od pred davnimi stoletji bivali najbrže redko naseljeni slovanski narodi. Ze blizu Bamberg je kraj Schesslitz, vse več znanih imen pa se vrsti med vojnjo skozi Turinško tja do Berlina. Tod najdemo imena kot Unter Loquitz (Lokovica), Remschnitz, Jessnitz, tik pred Berlinom pa Beetz. Nedaleč od Berlina (pri Kottbusu) in od Dresdenu je še ostalo okrog 100.000 lužiskih Slovov, ki so bili prej razdeljeni v dve deželi — Frusko v Dolino in Saksosko v Gornjo Lužico z dvema

jezikoma (dolnjejužiskim in gornjejužiskim) in dvema verama (protestantskim in katoliškima), kar je vse oteževalo njihovo kulturno življenje. Danes uživajo široko kulturno avtonomijo z lastnimi solami in tiskom, njihovi poslanci so v krajevnih ljudskih predstavstvih. V Dolnji Lužici so se izredno močno razvili rudniki rjavlega premoga z elektrarnami idl. Sicer se ukvarjajo vzhodnonemški slavisti v velikem obsegu s proučevanjem krajevnih imen slovanskega izvora.

MEDNARODNA TRGOVINA

INDIJSKI PREDSEDNIK IZ BEOGRADA V PRAGO

Pretekli četrtek je prišel v Beograd Indijski predsednik dr. S. Radhakrishnan v spremstvu ministra za vojaško proizvodnjo A.N. Thoma in drugih indijskih osebnosti ter je po razgovorih s predsednikom Titom in drugimi jugoslovanskimi državniki (med temi sta bila tudi predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj in tajnik centralnega komiteja zveze komunistov Slovenije Miha Marinko) na Brionskih otokih v ponedeljek odletel v Prago. Med svojim obiskom v Jugoslaviji je obiskal tudi Dubrovnik. Uradno sporočilo o razgovorih med jugoslovanskimi in indijskimi državniki pravi, da Jugoslavija podpira prizadevanje Indije, da bi se spor s Pakistanom rešil mirno in brez vmešavanja drugih držav. Predsednik Tito meni, da je vmešavanje drugih držav spretnejši in ultimatum (Kitajske) nevarna zadeva. Oba predsednika sta prepričana, da je prišlo do spora med Indijo in Pakistanom prav zaradi vmešavanja v indijske notranje zadeve od zunaj, da bi s silo rešili notranje zadeve Indije. Predsednik Tito je srejal vabilo indijskega predsednika, naj obišče s svojo soprogo Indijo. Med svojim bivanjem na Češkoslovaškem se bo dr. Radhakrishnan stal tudi s predstavniki slovaškega narodnega sveta v Bratislavi.

TITO ZBOLEL ZA GRIPPO Predsednik Josip Broz Tito je zbolel za gripo. Tekoče bolezni je bil normalen, tako da je Tito že okrevljal tik pred prihodom indijskega predsednika dr. Radhakrishnana. Prvi tajnik centralnega komiteja Poljske združene delavske stranke Vladislav Gomułka je bralno sporočil Titu najprištrnežje željo za čimprejšnje ozdravljenje.

DVA NAPADA NA JUŽNEM TIROLSKEM. V nedeljo so neznanici streljali s planinskih vrhov na meji v občini Brenner na alpsko vojašnico, ki stoji 2050 metrov visoko nad morjem. Pri tem je bil lahko ranjen en alpinec. — V torek poldnevi je bilo oddanih več strelav na karabinersko vojašnico v vasi Falzes, 10 km zapadno od Brunecka. Napadalec so ranili samo psa-čuvajca. Italijanski varnostni organi domnevali, da ne gre za skupino Steiner, Forer, Oberleitner in Oberlechner, ki organizira napade, temveč za druge organizirane napadalec. Julija 1962 so streljali na isto vojašnico v vasi Falzes ter tedaj težko ranili enega karabinerja.

PARLAMENTARNO NADZORSTVO NAD RAVNATELJI PODJETIJ. Italijanska liberalna stranka je predložila poslanski zbornik zakonskih osnutkov, ki določa, da mora vlada zaprositi za pristaneč posebnega parlamentarnega odbora za imenovanje ravnateljev velikih javnih podjetij in ustanov. Tako bi vlada brez pristanka tega odbora ne smela imenovati ravnateljev Blagajne za obnovo Jugo, Zavoda za socialno skrbstvo INPS, Vsestranske zavarovalnice INA, emisijskega zavoda Barca d'Italia, Istituto Mobiliare Italiano, drugih bank in denarnih zavodov, IRI, ENI, ENEL, Alitalia, CIT, Ente risi, CONI, ENAL, CRI in solih javnih zavodov, ki se uveljavljajo na področju gospodarstva, zavarovanja in kmetijstva.

PROGRAM ZAHODNEM-SKE ZUNANJE POLITIKE. Pred odborom, ki sta mu kršćansko demokratska unija (CDU) in bavarska kršćansko-socialna stranka zaupala mnogo, da sestavi politični program, je kancelar Erhard začel smiselno zunanje politike bodoče vlade. Ta ostane v bistvu neizpremenjena. Od njej med Zahodno Nemčijo in Sovjetsko zvezo so se poslabšali. To se da sklepati po izjavah Breznjeva v Moskvi in zunanje ministra Gromikha pred Organizacijo združenih narodov. Zahodna Nemčija ne bo nič popustila nasproti Vzhodni Nemčiji, pač pa bo pazila, da bodo štiri velike sile izpolnile svoje obvezje glede združitve Nemčije. Nova vlada bo sicer skušala zboljšati svoje odnose nasproti drugim vzhodnim državam (socialističnim). Ako se čim prej ne reši kriza v Evropski gospodarski skupnosti, naj se sestanejo predstavniki vlad ali sami predsedniki držav, ki naj se lotijo tega vprašanja.

DELNA REHABILITACIJA MOLOTOVA? Nekateri zahodni listi poročajo, da je prišlo do stika med bivšim zunanji ministrom Molotovom, ki mu je 75 let, in predstavniki sedanjih političnih oblasti v Moskvi. Pred tedni so Molotova vprašali za mnenje glede odprave regionalnih gospodarskih svetov (sovnarhozov). Na tiho se pripravljala delna rehabilitacija Molotova, ki ga je leta 1957 odstranil Nikita Hruščov od obzora, da vodi »protipartijsko skupino«.

KRVAV POSKUS PREVRATA V INDOEZILJI. Pod vodstvom polkovnika Untunga so skrajni levčarji v Indoneziji izvršili državni udar. Njihovi nameni niso bili povsem jasni. Nekatera poročila trdijo, da so bili pod vplivom Kitajske. Udar naj bi bil sprožil Sukarno zdravnik, ki je po rodu Kitajec ter je raznesel glas, da je Sukarno nevarno bolan. Med krvavim udarom je bilo ubitih šest generalov, med njimi tudi

Z uspehom zaključena milanska razstava pohištva

Na milanskem razstavišču je bila od 19. do 26. septembra 5. razstava italijanskega pohištva. Na površini 70.000 kv. metrov je razstavljalo 1.100 proizvajalcev pohištva. Razstavo si je ogledalo 27.122 operaterjev, od tega 2.456 tujcev iz 42 držav, med temi Bolgarije, Jugoslavije, Kanade, Japonske, Indije, Poljske, Kitajske in Sovjetske zveze. Na obisk je prišel tudi italijanski ministar za zunanjo trgovino Mattarella, ki je splošno pohvalil italijanske ustvarjalce pohištva, ki jim je uspelo združiti funkcionalnost in lepoto. Izrazil je mnenje, da bi bilo treba povečati izvoz v tujino. Pohištvena proizvodnja se presegla potrebe notranjega trga, a zato je reče skriti, pač pa kvečjemu se povečati in ji najti primernih trgov širom sveta. *Vrednost izvoza pohištva* je znašala 1.960 okrog 6 milijard lir, konec tega leta pa naj bi dosegla po najprevidnejših predvidevanjih že 15 milijard lir. Italija je danes tretja največja izvoznica pohištva na svetu. Ministrar Mattarella je poudaril, da bo njegovo ministrstvo tudi finančno pomagalo domačim ustvarjalcem in izvoznikom pohištva, ako se bo pokazalo, da bi taka pomoč pripeljala k lažjemu prodoru na tujih trgih.

Novo pohištvo na razstavi v Lissonu

V prostorih »Centra za pohištvo« v mestecu Lissonu bo od 17. oktobra do 30. novembra v okviru takimenovanega TE-DNA LISSONE pohištvena razstava pod geslom »Novo pohištvo za današnje starovanje«.

Na razstavi bo 31 različnih stanovanjskih prostorov, opremljenih s pohištvom, ustvarjenim na osnovi najodbojnejših tehničnih meril in zahtevah sodobnega odjemalca po funkcionalnosti, lepoti in, seveda, primerini cenah. Pohištvo bo delo domačih izdelovalcev.

Pred zaključkom razstave »Tramag 65« v Padovi

Dne 3. oktobra so na padovanskem sejmišču odprli III. mednarodno razstavo strojev in opreme za notranje prevoze in skladiščenje pod geslom TRAMAG 65. Otvorili je v imenu vlade prisostvoval državni podtajnik za zunanje zadeve dr. F. Storchi. Razstave (na površini nad 25.000 kv. m), ki se zaključijo 10. oktobra, se udeležijo nekaj nad 200 podjetij, od tega skoraj 40 iz tujine (Dane, Francije, Japana, Nemčije, V. Britanije, Nizozemske, Švice in ZDA). Vsak dan beležijo prireditelji velik obisk in si obetajo velik obseg kupcij med tovarnami in podjetniki.

Že tri angleška skladišča barvastih kovin v Evropi

Na londonski kovinski borzi se sestajajo vsak dan predstavniki okoli 30 velikih angleških podjetij, ki se bavijo s trgovino nečeleznih kovin, in sicer bakra, cina, svineca in cinka. Na tej sestankih se sporazumevajo glede tedajšnjih cen kovin, ki potem veljajo za kupčije skoraj po vsem svetu. Sestajajo se dvakrat na dan in za vsako ko-

vino je določenih 5 minut.

V svojem komentarju dela na londonski kovinski borzi ugotavlja »The Financial Times«, da podjetja, ki operirajo na tej borzi (London Metal Exchange) širijo čedalje bolj svoj vpliv v Evropo. Prvo njihovo skupno skladišče je bilo konec leta 1953 odprto v Rotterdamu, maja letošnjega leta pa drugo skladišče v Antwerpenu. Ta angleška skladišča na evropski celine se do zdaj omejujejo na baker in cink, kmalu pa bodo svojo dejavnost razširila tudi na svinco in cink.

V zadnjih 18 mesecih so dobave londonske kovinske borze dosegle v Veliki Britaniji in Evropi velik obseg. Okoli 45.700 ton bakra je bilo dobavljenega lanskega leta, do junija 1965 je bila ta količina preokrežena že za 7.500 ton. Približno tako se razvijajo dobave londonske kovinske borze tudi ostalih barvnih kovin. Če izjavimo cini, dobave londonske kovinske borze presegajo raven razvoja 1935-1938, dobave cina pa so znašale 82.300 ton ter so bile samo nekoliko nižje kakor v omenjenem predvojnem razdobju. Okoli 70 odstotkov prometa londonske kovinske borze ima mednarodni značaj.

JAFONCI BODO IMELI NAVEČJI SVETOVNI VELESEJEM

V največjem industrijskem središču Japonske Osaki bo leta 1970 Svetovni velesejem. Zaradi primerjave navajamo, da je Italija v prvih 6 mesecih preteklega leta uvozila 53,5 milijona ton blaga, v letošnjem prvem polletju pa že nad 59 milijonov ton blaga. Uvoz se je torej po količini tesno večal ter se po vrednosti skril. Tako se je njegova vrednost zvišala od 2.498 milijard lir v prvi polovici lanskega leta na 2.220 milijard v prvem letošnjem polletju. Istovestno se je znatno povečala vrednost izvoza, in sicer od 1.744 milijard lir lani na 2.160 milijard letos.

Med največjimi vrstami blaga je bilo uvoženih v prvi polovici tega leta 24,5 milijona stotov koruze (v istem času lanskega leta 20 milijonov stotov), dalje 3.267.000 stotov žitnih semen (4.237.000), 349.000 glav goveda (281.000), 1.305.000 stotov svežega in zamrznjenega mesa (1.682.000) in 257.000 stotov mleka in masla (345.000).

Med surovinami je bilo uvoženih 994.000 stotov o-naba (1 milijon 484.000) — v hudem nadelovanju bombaževga uvoza se odraža kriza, v katero je zašla tekstilna industrija — dalje 540.000 stotov volne (624.000), 1.119.000 stotov starih cunj (1 milijon 286.000), 10.155.000 stotov navadnega lesa (10.163.000), samo 7.472.000 stotov rezarčnega lesa (10 milijonov), 4.214.000 stotov surovin za izdelovanje papirja (3.932.000) — tu je torej uvoz napredoval, kot sicer tudi pri papirju in lepenu — 1.391.000 stotov (1.378.000) ter 610.000 stotov celuloze za tekstilno industrijo (665.000).

Povečal se je uvoz železne rude in to na 37 milijonov stotov (v prvi polovici lanskega leta 21,5 mil. stotov); uvoženih je bilo nadalje okrog 22 mil. stotov odpadkov ravadnega in litnega železa ter jekla (blizu 17 milijonov lani) in 20 milijonov stotov nekovinskih rud (22 milijonov stotov).

Uvoz ceterolega je narasel na skoraj 33 mil. ton (lani 27 mil. ton); sprito tega povečanja, lahko razumemo skrcenje uvoza iz navadnega premoza na 5 mil. ton (od lanskih 5.615.000); dvignil se je tudi uvoz ororinoga železa, in sicer na 917.000 ton (741 tisoč).

Poglavje zase tvori zunanja trgovina s stroji in aparati. Uvoz teh se manjša, a to otežkoča uresničevanje načrtov za modernizacijo industrijske opreme malone v vseh industrijskih strokah. Uvoz strojev in aparatov je zdrlil od 2.243.000 stotov v prvi polovici lanskega leta na 1.220.000 stotov v prvem letošnjem polletju. Izvoz je običajno napredoval. Povzpel se je namreč od 2.036.000 stotov v prvih 6 mesecih 1964 na 2.734.000 stotov v prvi polovici tega leta. Primerjavni po vrednosti med uvoženimi in izvoženimi stroji ni mogoča, kajti Italijani pač uvažajo take stroje in aparate, katerih sami ne proizvajajo, in uvažajo pa povsem drugačne. Vsekakor je spodbudna okolost, da v tem primeru izvoz znatno prekaša količino uvoza.

RAZVESELJIVA PRAČILNA BILANCA

V enem izmed svojih zadnjih govorov je ministar za zunanjo trgovino Mattarella navedel podatke o gibanju italijanske plačilne bilance. Konec meseca julija je znašala njena aktivna (upoštevajoč uvoz in izvoz, zaslužke italijanske mornarice, dohodke od turizma, denarne pošiljke izseljencev in investicije) 786,5 milijona dolarjev (491,6 milijarde lir). V mesecu avgustu se je prebitok povečal za 320 milijonov dolarjev, tako lahko računamo, da je aktivna plačilna bilanca v prvih mesecih tega leta dosegla 1 milijardo 100 milijonov dolarjev (687 milijard lir). Ker je v mesecu septembru dotok turistov še vedno velik, lahko računamo, da bo prebitok v prvih devetih mesecih znaten.

PRETIRANO ZMANJŠANJE UVOZA NI DOBER ZNAK

Italijanski gospodarstveniki in finančniki so s tem razvojem zadovoljni in priporinjajo, da so se italijanski predstavniki na glavni skupščini Mednarodnega denarnega sklada lahko predstavili z močno postojočano italijanske valute. Računsko je zadovoljivi tudi *potek trgovinske bilance*; saj je njen primanj-

Manjši primanjkljaj v italijanski zunanji trgovini

V zadnjem času se italijanska trgovinska bilanca odvija razmeroma ugodno. Konec letošnjega junija je znašal njen primanjkljaj samo 59 milijard in 732 milijonov lir, dočim je konec prvega polletja 1964 dosegel 753 milijard in 431 milijonov lir. Ako se bo trgovinska bilanca gibala tako ugodno vse do konca letošnjega leta, ne bo primanjkljaj presegel nekaj sto milijard lir.

Kljub opaznemu zboljšanju nekateri vendar trdijo, da se za njim skriva negativen gospodarski činitelj, in sicer *pretirano skrcenje uvoza surovin*. Po količini je italijanski uvoz iz inozemstva vedno precej višji od izvoza. To je umevno, saj uvažajo Italija velike količine surovin skromne skupne vrednosti, dočim izvažajo prvenstveno potrošne dobrine visoke vrednosti, kakor na primer oblačila, sadje, povrtnine idr. Pri vsej kritiki, da se uvoz preveč krči, drži, da se po količini dviga. V zadnjih letih se je uvoz po količini močno povečal, in sicer od 77 milijonov ton v l. 1961 na več kot 88 mil. ton v l. 1962, na 101 mil. ton v l. 1963 in na nekaj nad 104 mil. ton v lanskem letu.

Zaradi primerjave navajamo, da je Italija v prvih 6 mesecih preteklega leta uvozila 53,5 milijona ton blaga, v letošnjem prvem polletju pa že nad 59 milijonov ton blaga. Uvoz se je torej po količini tesno večal ter se po vrednosti skril. Tako se je njegova vrednost zvišala od 2.498 milijard lir v prvi polovici lanskega leta na 2.220 milijard v prvem letošnjem polletju. Istovestno se je znatno povečala vrednost izvoza, in sicer od 1.744 milijard lir lani na 2.160 milijard letos.

Med največjimi vrstami blaga je bilo uvoženih v prvi polovici tega leta 24,5 milijona stotov koruze (v istem času lanskega leta 20 milijonov stotov), dalje 3.267.000 stotov žitnih semen (4.237.000), 349.000 glav goveda (281.000), 1.305.000 stotov svežega in zamrznjenega mesa (1.682.000) in 257.000 stotov mleka in masla (345.000).

Med surovinami je bilo uvoženih 994.000 stotov o-naba (1 milijon 484.000) — v hudem nadelovanju bombaževga uvoza se odraža kriza, v katero je zašla tekstilna industrija — dalje 540.000 stotov volne (624.000), 1.119.000 stotov starih cunj (1 milijon 286.000), 10.155.000 stotov navadnega lesa (10.163.000), samo 7.472.000 stotov rezarčnega lesa (10 milijonov), 4.214.000 stotov surovin za izdelovanje papirja (3.932.000) — tu je torej uvoz napredoval, kot sicer tudi pri papirju in lepenu — 1.391.000 stotov (1.378.000) ter 610.000 stotov celuloze za tekstilno industrijo (665.000).

Povečal se je uvoz železne rude in to na 37 milijonov stotov (v prvi polovici lanskega leta 21,5 mil. stotov); uvoženih je bilo nadalje okrog 22 mil. stotov odpadkov ravadnega in litnega železa ter jekla (blizu 17 milijonov lani) in 20 milijonov stotov nekovinskih rud (22 milijonov stotov).

Uvoz ceterolega je narasel na skoraj 33 mil. ton (lani 27 mil. ton); sprito tega povečanja, lahko razumemo skrcenje uvoza iz navadnega premoza na 5 mil. ton (od lanskih 5.615.000); dvignil se je tudi uvoz ororinoga železa, in sicer na 917.000 ton (741 tisoč).

RAZVESELJIVA PRAČILNA BILANCA

V enem izmed svojih zadnjih govorov je ministar za zunanjo trgovino Mattarella navedel podatke o gibanju italijanske plačilne bilance. Konec meseca julija je znašala njena aktivna (upoštevajoč uvoz in izvoz, zaslužke italijanske mornarice, dohodke od turizma, denarne pošiljke izseljencev in investicije) 786,5 milijona dolarjev (491,6 milijarde lir). V mesecu avgustu se je prebitok povečal za 320 milijonov dolarjev, tako lahko računamo, da je aktivna plačilna bilanca v prvih mesecih tega leta dosegla 1 milijardo 100 milijonov dolarjev (687 milijard lir). Ker je v mesecu septembru dotok turistov še vedno velik, lahko računamo, da bo prebitok v prvih devetih mesecih znaten.

PRETIRANO ZMANJŠANJE UVOZA NI DOBER ZNAK

Italijanski gospodarstveniki in finančniki so s tem razvojem zadovoljni in priporinjajo, da so se italijanski predstavniki na glavni skupščini Mednarodnega denarnega sklada lahko predstavili z močno postojočano italijanske valute. Računsko je zadovoljivi tudi *potek trgovinske bilance*; saj je njen primanj-

kljaj izredno nizek, ako uupoštevamo da italijansko gospodarstvo večjo računa z močnim primanjkljajem v sami zunanji trgovinski izmenjavi in običajno s prebitkom v plačilni bilanci. Ravnoesveje v trgovinski bilanci ni po mnenju italijanskih gospodarstvenikov do bro znamenje, pač pa kaže zmanjšanje uvoza na nekatere sektorjih na krizo v industriji. Tako so ugotovili, da je treba zmanjšanje uvoza tekstilnih surovin pripisati krizi, ki je zajela tekstilne tovarne. Zmanjšanje uvoza surovin odkriva torej neugoden položaj industrije; tako se tudi manjšajo možnosti zaposlitve in nadaljnjega razvoja.

Po začasnih podatkih je Italija do korca junija 1965 uvozila za 2.200 milijard lir blaga, izvozila pa za 2.160. Julija je uvoz dosegel okoli 398 milijard, izvoz pa 395 milijard. Tako računajo, da je v prvih sedmih mesecih Italija uvozila za 2.600 milijard lir blaga, izvozila pa za 2.560 milijard. Tako je trgovinska bilanca skoraj dosegla ravnoesveje.

V EGS SE BO SVINJINA SE BOLJ PRODAJALA

Dohodki od prašičerje v deželah Evropske gospodarske skupnosti rastejo, tako so se poizpeh od 10.790 milijonov nemških mark l. 1958 na 14.205 milijonov mark v letu 1963 (tu ni so vsteti podatki za Luksemburg). Za letošnje leto predvidevajo strokovnjaki EGS naslednjo proizvodnjo prašičega mesa: v Belgiji 2,95 milijona, v Nemčiji 4,10, Luksemburg 0,15 in na Nizozemskem 6,6. V prihodnjih 12 mesecih naj bi se povpraševanje po svinjini v deželah šestorice znatno povečalo. V sezoni 1965-66 naj bi prekosilo za 6 odstotkov povpraševanje v prejšnji sezoni.

Iskanje notranjih rezerv neodložljiva nujnost

Iskanje notranjih rezerv je ena bistvenih postavk sedanjega jugoslovanske gospodarske preosnove. Verjetno je, da je v našem malokomu jasno, v čem se te notranje rezerve, ki naj bi bistveno pomagale izboljšati gospodarski položaj države. Njihov kompleks je precejšen in izvira iz raznih vzrokov, ki so nastali v prvi vrsti zaradi pomanjkanja, često prenegle rasti industrijske, kmetijske in vse ostale proizvodnje, ki ji ni vedno botrovalo čisto gospodarsko načrtovanje. Tu so bili tudi krajevni in socialni nagibi, ki so premalo upoštevali vprašanje

Težnja za stabilizacijo

(Nadaljevanje s 1. strani)

vođenja, katere rezultat v prehodnem razdobju mora biti tak, da se odpravi »dubrojnakarstvo«.

SLABA LETINA

Naraščanje zalog je treba oceniti kot pozitivni pojav, ker so prvič po desetih letih nastale večje rezerve blaga, ki bodo vplivale na ustalitev (stabilizacijo) vendar se morajo izboljšati podjetja, ki ga ni dovolj na trgu. Rešenejši so problemi na kmetijskem trgu. »Pridelali smo manj pšenice kot lani, tudi položaj s koruzo ni ugoden. Problemi so tudi v živinoreji poleg tega pa bomo pridelali manj sladkorne pese, Cenijo, da je letos približno za 20 odstotov manj povrtnin in za 30 do 40 odstotov manj sadja kot lani. Od tod tudi problemi, ki se kažejo v manjši potrošnji in v izredno visokih cenah sadja in povrtnine!« Boris Kraigher je poudaril, da so bili na kmetijskem trgu že izvedeni ukrepi, ki bodo v naslednjem razdobju pripomogli k boljši preskrbljenosti s kmetijskimi pridelki.

USTALJENI POGOJI GOSPODARENJA

Govornik je naglasil, da je zlasti pomembna gotovost, da se pogoji gospodarjenja v bistvu ne bodo spreminjali. Treba je poudariti, da se instrumenti za leto 1966 ne bodo spremenili v odnosu do tistih, ki so bili sprejeti z ukrepi preosnove; seveda se bodo lahko izpopolnjevali.

Da bi dosegli čim boljše rezultate v izvozu, je potrebno, se nadalje izboljšati sistem povezovanja uvoza in izvoza. Zdjaj ko ima Jugoslavija še zunanjo trgovinski primanjkljaj, je ta sistem tudi najboljša rešitev, ki ustreza celotnemu jugoslovanskemu sistemu. Treba je samo poudariti, da je ta sistem prehodne narave.

Boris Kraigher meni, da je odhod delavcev v tujino vsekakor izguba za domače gospodarstvo, vendar se to vprašanje upravično ne da urejati; ni ga bilo mogoče rešiti niti v dvajsetih povojnih letih v razmerah dinamičnega razvoja. Vsekakor bi bilo napačno, če bi pretirano ocenjevali koristi, ki jih ima Jugoslavija od dotoka deviz zaposlenih v tujini. Devizna reforma je nekoliko spodbudila odhajanje v tujino, vendar gre za spremljajoč pojav, za problem, ki ga bo treba reševati hkrati s tem, ko bodo odpravljali strukturne neskladnosti v jugoslovanskem gospodarstvu.

KAJ SE DOGAJA V TRŽAŠKEM ZALEDJU

Vse ostrejša konkurenca na Donavi

Po drugi svetovni vojni se je položaj ob Donavi močno spremenil. Velike zahodnoevropske države (Anglija, Francija in Italija), ki so bile poprej zastopane v Mednarodni donavski komisiji in so tako lahko odločujoče vplivale na ureditev plovbe po Donavi, so morale pod pritiskom Sovjetske zveze, ki si je priključila Bezarabijo ter je tako postala donavska obrežna država, zapustiti Donavsko komisijo in se odredi svoji dotedanji vlogi. Sprejeto je bilo načelo, da bodo glede plovbe po Donavi imele besedo samo obrežne države.

To načelo je bilo tudi izvedeno, vendar se je Avstrija lahko priključila k Donavski konferenci (komisiji) šele leta 1960, medtem ko se ni bilo dokončno rešeno vprašanje pristopa Zahodne Nemčije.

Podonavske plovne družbe Bratislavske konvencije, katere članice so Sovjetska zveza, Romunija, Bolgarija, Madžarska in Češkoslovaška, so se na svojem nedavnem zborovanju v Budimpešti dogovorile glede najljubšega sodelovanja na Donavi. Plovne družbe Jugoslavije in Avstrije, ki sodelujeta v stalni Donavski komisiji skupno z omenjenimi državami, so na to zborovanje poslane svoje zaveda velikega pomena Donavskih konvencij v Budimpešti so za plovbo po Donavi predložile velikega pomena. Družbe Bratislavske konvencije so se namreč dogovorile, da bodo njihove ladje v primeru potrebe deležne pomoči v vseh ladijskih petih članicah vladnih dežel; v pristanišču teh dežel bodo preskrbovale z gorivom. S sporazumom je bilo uvedeno tudi: enotno zavarovanje ladij. Vsekakor bo ta sporazum po-

večal konkurenčnost plovnih družb glede prevoza tovora in potnikov.

Vprašanje je zdaj, kakšno stališče bodo zavzele ostale države, ki so vključene v Donavski komisiji, a niso sprejele Bratislavske konvencije. Kakor Jugoslavije in Avstrije. Leta 1949 si je Sovjetska zveza z Donavsko konvencijo zagotovila razne prednosti na Donavi. Tedaj je bila Jugoslavija zaradi sklepov Kominforma izpostavljena gospodarskemu bojkotu Sovjetske zveze in ni mogla niti na Donavi uveljaviti svojih pravic v skladu s svojim dejanskim položajem ob Donavi. Donava teče skozi obsežne predele Jugoslavije in ta je vselej vzdrževala rečno ladijevo na reki. Brez sodelovanja Jugoslavije ni spričlo tega njenega položaja možna trajna ureditev plovbe po Donavi.

Z nastopom Hruščova in začetkom nove sovjetske politike nasproti Jugoslaviji je tudi ob Donavi nastopilo veliko olajšanje in plovbo po reki je bilo mogoče urediti z dogovori brez vsakega političnega pritiska.

V zadnjem času prihaja čedalje bolj pogosto na dnevni red vprašanje pristopa Zahodne Nemčije k Donavski komisiji. Zahodnonemška vlada se zaveda velikega pomena Donavskih konvencij in v balanskot prometne žile Donava je važna tudi za promet med Vzhodom in Zahodom, v zadnjem času pridobiva čedalje bolj tudi v prometu z Podonavjem na Bliznjem vzhodu; saj se vedno bolj dviga število ladij dvoživk, ki plovejo po Donavi in tudi po morju. Ne gre samo za problem gospodarske narave, temveč tudi politične.

Za pristop Zah. Nemčije k Donavski konvenciji je potreben pristaneč vseh dosedanjih podpisnikov konvencije. To vprašanje pristopa Zah. Nemčije v komisijo pride na dnevi red 24. zasedanja komisije, ki bo junija 1966. Upajo, da bodo lahko do takrat uspešno zaključili zadevna pogajanja, ki so precej težavna zlasti tudi zaradi tega, ker Bonn s petimi

od sedmih držav članic nima diplomatskih odnosov. V korist Bonna govorijo pri tem tri okoliščine. Dobra usluge avstrijske vlade želja po finančni pomoči vseh podonavskih dežel za načrtovano električno v železnih vratih, ker bi ta samo pri jugoslovanski in romunski udeležbi zahtevala od teh dežel prevelike žrtve, in končno še dejstvo, da je Zahodna Nemčija pripravljena priznati nedeljene suverene pravice za plovbo po prekopu REN-MENA (Main)-DONAVA, ki se se gradi in ki bo omogočil neposredno zvezo med Severnim in Črnim morjem. Ta prekop daje vsem podonavskim deželam velike obete in odpira gospodarstvu teh dežel nove perspektive.

Prva 100.000-tonska ladja v Evroportu

Pristanišče Rotterdam-Europort je te dni svečano pozdravilo prvo 100.000-tonsko petrolejsko ladjo. Bila je to 101.500 ton obsegajoča »Golar Nor« plovne družbe Gotsan Larsen iz New Yorka, ki je pripeljala 97 tisoč 250 ton nafte za čistilnico »Caltex« v Rotterdam - Pernis po plovi okoli Rta dobre nade. Pristanišče Europort lahko sedaj sprejema ladje do 130.000 ton, leta 1967 pa bo lahko sprejelo tudi ladje do 167.000 ton.

Razvoj področja Europorta je vprav neverjeten. Leta 1961 je v njem pristalo 58 ladij, ki so izkrcale ali naložile 2.524 tisočev ton, a leto 1965 cenijo to količino na 22.000 tisočev ton in za leto 1970 na 75.000 tisočev ton.

Mesto Rotterdam je do sedaj samo poleg nabavnih cen za zemljišča vložilo v področje Europorta okoli 190 milijonov golinarjev, dosedanje investicije zasebnega gospodarstva pa presegajo ta znesek za večkrat.

Prvotni načrt je predvideval izkop pristaniškega dna do globine 15,65 metra ob osek. Stalno naraščajoča velikost pristajočih ladij pa napravlja za potrebno povečanje te globine na 17,65 metra. (n)

ZAVEDAJTE SE,
da vam je na voljo doma namreč v TRSTU ena najlepših POHISTVENIH RAZSTAV

Nashe cene so neizpodbitno najnižje v vsej deželi

Obiščite RAZSTAVO POHIŠTVA ZERIAL</

Na političnem obzorju

ZA HITREJŠE PODELEJEVANJE POKOJININ. Poslanica Marija Bernette je med proračunske razprave v parlamentu naslovila s podporo drugih komunističnih poslancev na vlado interpelacijo, naj se vprašanje priznava vojnih pokojnin reši je hitreje; interpelacija je zadevala tudi razne zadeve v zvezi s poslovanjem Italijanskega avtomobilskega kluba.

KAJ BO S CESTO VIDEM-TRBIZ. Ker so se razširili glasovi, da je vlada potisnila v ozadje graditev avtomobilske ceste Videm-TRBIZ in da bi jo postalo aktualno vprašanje pristanišča glede na prednosti, ki so bile dovoljene zahodnonemškimi pristanimi (kakor Hamburgu) v zadevi pristaniških tih. Iste prednosti bi bilo treba priznati tudi Trstu. Sen. Vidali je tudi nacer vprašanje kritičnega finančnega položaja Javne skladišča. Ta morajo vzdrževati tudi železniško omrežje v pristanku, namesto da bi to nalogo prevzela uprava državnih železnic. V drugi zvezi je sen. Vidali zahteval graditev ceste Trst - Benetke - Palmanova. Videm in Trbizi - Trbizi ter do vrstitev krožne proge okoli Trsta.

UGODNI ODMEVI ŽELJEZAVNA OB MEJI TUDI NA KOROSKEM. Sprico obnega zborna Narodnega sveta koroskih Slovencev, v katerem so organizirani katoliški misliči Slovenci, ugotavlja predsednik dr. Valentin Inzko, da Narodni svet sodeluje z Zvezo slovenskih organizacij, v kateri so organizirani napredni Slovenci. To sodelovanje v boju za izvajanje člena 7 državne pogodbe, ki govori o narodnostnih skupinah, je rodilo uspehe. Uspehi doseženi na podlagi razgovorov z zunanjimi ministrom dr. Kreiskyjem in vladnimi predstavniki so plod skupnih gledanj in prizadevanj. Avstrijsko - jugoslovanska meja je postala meja miru. Med Avstrijo in Jugoslavijo je prišlo do tesnega sodelovanja na gospodarskem, kulturnem in političnem področju. Obe strani priznavata vlogo manjšine kot mosta med narodoma sosedoma. Dr. Inzko meni, da bi po uradnem obisku avstrijskega kanclerja dr. Klause, zunanjega ministra dr. Kreiskyja in čežinskih glavarjev Koroske in Stajerske v Beogradu ter prijateljskem obisku koroskega čežinskega glavarja Sime v Ljubljani pomenil obisk predstavnika Narodnega sveta koroskih Slovencev in Zveze slovenskih organizacij na porabilo predsednika izvršnega sveta Slovenije sosedni deželi nadaljnji korak na poti utrjevanja dobrih sosedskih odnosov med Korosko in Slovenijo pod Avstrijo in Jugoslavijo.

Socialisti predlagajo «malo razporoko»

Od združitve Italije pa do danes je bilo osrednjim italijanskim vladnim oblastem predloženih že kar 10 zakonskih osnutkov za uvedbo razporoke, ki pa so bili vsi odbiti. Prvi zakonski osnutek je iz l. 1878, zadnji pa je še svež, saj ga je šele pred dnevi predložil poslanski zbornik socialistični poslanec Fortunato. Po njegovem mnenju je v sodobnem življenju razporoka ob določenih okoliščinah neobhodno potrebna in jo «opravičuje moralna gotovost, da zakon ne more več doseči svojega namena, potem ko se je vez med zakoncem v bistvu pretregala». Značilno je, da je bil zakonski osnutek poslanca Fortunata izrešen v trenutku, ko je vikar egiptovskih melihot na vaticanem koncilu razpravljal o morebitni uveljavitvi takimenovane «vzhodne razporoke» s strani katoliške cerkve.

Po osnutku socialističnega poslanca naj bi sodišče dovolilo «malo razporoko» v tehle primerih: a) če je bil eden od zakoncev dokončno obsojen na 5 ali več let zaporne kazni zaradi namernega zločina; če je bil obsojen na kakršnokoli zaporno kazno zaradi krivostne, spolnih zločinov nasproti lastnim otrokom in hujškanju žene ali hčere k prostituciji; če je bil obsojen na več kot leto dni zapore zaradi drugega ravnanja z zakonskim drugom ali otroki; b) če je zakrivil erega ali več omenjenih zločinov v stanju slabomnosti; c) če je za 5 ali več let zapustil trajno družino ali bil odsoten isto dobo, ker se je legalno ločil; d) če je bil vsaj 5 let zaprt v umobolnici; d) če je tu državljan in je tako izven Italije dosegel razporoko ali vsaj razveljavil nje poroko, sklenjene v Italiji. Tade sodnega postopka na glasu poslaec Fortunato, da bi moral biti ta enaka kakor pri legalni ali soglasni ločitvi zakoncev. Predsednik sodišča bi preden izpusti sodne akte preiskovalnemu sodniku, poskusil doseči od zakoncev, da se pobota. Eden od zakoncev bi moral preživljati, vsajati in solati otroke do morebitne ponovne poroke; mladoletne otroke bi moral hraniti tudi v tem primeru.

SEDEŽ, TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 8-I. - TELEFON ŠT. 37-808

vestnik SLOV. GOSPODARSKEGA ZIRUZENJA

Nekaj podrobnosti o pokojnini za trgovce

Pokojnine za trgovce se bo izplačevala že od prihodnjega 1. januarja 1965. V poštev bo prišlo približno 150.000 oseb, ki so že dosegli 65. leto starosti (za moške) in 60. leto (za ženske) in ki so plačali vsaj 12 mesečnih prispevkov.

Minister za delo in socialno skrbstvo je predložil parlamentu zakonski osnutek, ki predvideva zavarovanje v primeru invalidnosti in starosti za trgovce in njihove družinske člane, ki jim pomagajo pri delu. Predlog zajema približno 1 milijon 200 tisoč trgovcev; verjetno ga bo parlament odobril čimprej, tako da bo prišel v veljavo 1. januarja 1965. V poštev pridejo vsi tisti trgovci in družinski člani - sodelavci, ki so vpisani v bolniško blagajno za trgovce. Družinski člani - sodelavci so: zakonci, zakonski sinovi ali posnobljeni in nečaki v neposredni sorodstveni črti, starši, bratje in sestre, če stalno delujejo v trgovinskih stroki in če niso podvrženi obveznemu zavarovanju za pokojnino kot uslužbenci.

Stroške za pokojnino in invalidnine bodo krili prizadejati z naslednjimi prispevki: a) osnovni prispevek bo znašal mesечно 44 lir; b) mesečni prispevek lir 1.420, če se bo zakon o pokojninah izvajal v prvih petih letih po odobritvi. Vendar bo lahko minister za delo in socialno skrbstvo sporazumom z zakladnim ministrom po zasišanju odbora.

KRONIKA

ZA SPOMENIK PADLIM V ZGONIKU. Zgoniška občina je sprožila nabiralno akcijo za postavitve spomenika padlim v narodnosvobodilni borbi. Dosele so v zgoniških občinah nabrali že okoli 176.250 lir. V Salezu so nabrali 85.250 lir, v Zgoniku 75.000, v Gabrovcu 16 tisoč, v Repnici 2.500, v Devinščici 22.500 in v Brisčih 2.000 lir.

PEKI SO STAVKALI. Včeraj je bila vsedržavna stavka pekrov. Proglasila jo je Zveza pekrov, ki zahteva ukinitev stalnih cen nekaterim vrstam kruha, dalje znižanje davkov, razveljavljanje nekaterih predpisov o peki, o lastnosti kruha in drugo. Stavka je tudi v našem mestu precej prizadela odjemalce, ki so morali uživati kruh od prejšnjega dne, kakor so k temu tudi sicer prisiljeni ob nedeljah.

SOVODNJAH bodo v ponedeljek, 11. oktobra, pobirali oktrobrski obrok občinskih in državnih davkov od 8. do 12. ure.

DOBERDOBSKA OBČINA in dežela bosta prispevali 2.044.000 lir za podporo 48 dijakom doberdobske občine, ki bodo letošnje posekali tamkajšnjo enotno srednjo šolo. Ker ima doberdobska občina malo denarja, je zelo verjetno, da bo kar bil za 90 odst. omenjenega zneska prispevala dežela.

NOVA IMENOVANJA. Dosežanja ravnateljstva višjega nadzorništvaja za spomenike in galerije v našem mestu prof. Gabrijeli je bila premešana na enako mesto v Vidmu in je bila tudi imenovana za tehnične svetovalec pri višjem nadzorništvu za starodavnost v Padovi. Za novega ravnatelja tržaškega višjega nadzorništvaja za spomenike in galerije je bil imenovan arh. Arrigo Buonomo, ki je bil doslej uslužben v Bologni.

NAPOVEDANA STAVKA. Sindikalne organizacije nameščencev električnih podjetij CISIL-FLAIB, CGIL-PIDAE in UIL-UILSP so proglasile 48-urno stavko uslužbencev ustanove ENEL, občinskih električnih podjetij in avtonomnih elektrarn, ki bo dne 13. in 14. oktobra. Delodajalci menda nočejo pristati na pogajanja o izboljšanju plač in raznih normativnih pogojev.

ZA UREDITEV INDUSTRIJSKE CENE v Trzinu bodo po računih zadevnega konzorcija potrošili skoro 9 milijard lir. Poleg države bodo uredili nad 3 milijone kv. m zemlje, postavili nove železniške tirne, zgradili ceste (celotno cestno omrežje je bilo obsega okrog 30 km), kanale, vodovode, plinovode, elektrike nove, namestili telefonsko mrežo itd.

GLAVNI BOLNISNICI. Pokrajinski odbor za javno skrbstvo in socialno podporo je odobril sklep upravnega sveta tržaških bolnišnic o poimenoivanju radiološke sekcije nevrokirurškega oddelga Glavne bolnišnice po prof. M. Gopceviču in okoliščinskih oddelka po profesorju R. Camposu.

DOBREN NAČRT ZA IZGRADNJO CESTE VIDEM-TRBIZ. Izvršni odbor družbe «Autovis enete» je odobril načrt za gradnjo avto ceste od Vidma do Trbiza, čista, ki bo dolga 97 km, bo povezala avto cestno Trst-Benetke s cestnim omrežjem srednje in severnoevropskega zaledja. Gradnja odsekov Videm-Carnia in Carnia-Coccau (Kokovo), ki bosta

za upravljanje pokojnin spremljati gornji prispevek, če bo to zahteval obračun za trgovske pokojnine. Delodajalec in lastnik trgovinskega obrata mora plačevati tudi prispevke za družinske člane - sodelavce. Prispevek bo izterjal Zavod za socialno skrbstvo preko davkarje.

Kakor že omenjeno bodo dosegli pravico do pokojnine moški s 65. letom in ženske s 60. letom; vendar bodo morali pred tem plačati vsaj 12 mesečnih prispevkov do konca leta 1965, dalje pa tako:

do konca leta 1967 plačanih 24 prispevkov; do konca leta 1968 plačanih 36 prispevkov; do konca leta 1969 plačanih 48 prispevkov ter do leta 1979 ko bodo morali imeti plačanih 168 prispevkov. Nadalje morajo biti zainteresirani nepretrgoma vpisani v sezname tistih, ki izvajajo trgovinske dejavnosti, na podlagi izjave, ki je bila izročena pred 31. decembrom 1963 do datuma upokojitve, to je do 60. oziroma 65. leta.

Najnižja predvidena pokojnina bo znašala 12.000 - lir. Po pridobitvi pravice do minimalne pokojnine se mesečni pokojninski prejemek zviša za vsak nadaljnji mesečni prispevek.

V primeru, da so prizadejati že plačevali ali pa bodo plačevali Zavodu za socialno zavarovanje protostvoline ali obvezne prispevke za pokojnino, bodo ti prispevki pristeli tistim, ki se bodo plačevali za pokojnino samostojnim trgovcem. (conglabazione)

Važna je tudi določba, ki predvideva protostvolno zavarovanje za pokojnino in invalid-

povezala Trst z Avstrijo, bo stala 63,5 milijarde lir.

Družabni večer pri Sv. Ivanu

Člani bivših mladinskih društev na Tržaškem prirejajo v soboto, 9. oktobra v dvorani na stadionu «I. maj» pri Sv. Ivanu družabni večer. Na prireditve vabijo tudi svoje. Začetek bo ob 20.30. Namen tega večera je, da bi se bivši člani mladinskih društev, ki so na Tržaškem uspešno delovali od leta 1920 do 1927, ko so jih fašistične oblasti razustpile, po tolikih letih zopet sestali ter pogovorili o preteklosti pa tudi bodočnosti. Radi bi po svojih močeh prav zaradi svojih izkušenj vsaj z nasveti pomagali k obujanju prosvetnega in mladinskega delovanja sploh. V nekdanja mladinska društva so zahajali tudi bazoviki junaki. Na sobotnem sestanku se bodo tudi pogovorili, kako bi prišli zbirati razno gradivo in dokumentacijo o delovanju mladinskih društev.

NAŠE SOŽALJE

Dr. Fr. Gruden počiva v objemu krinskih gozdov

Dr. Franček Gruden iz trdne kraške, in kar je za nas tržaške Slovence še posebej pomembno, zelo številne družine, je odšel za vedno počivat v zemljo pod krinskimi gozdovi v Borovnici, kamor je rad zahajal na oddih iz Nabrežine v Beogradu, a poprej tudi iz Trsta, kjer je kmalu po prvi vojni odprl svojo ambulanto. Ta družina je dala tudi pesnika Iga in pesnico Doro.

Najrajši so ga imeli ljudje v Beogradu, ker je bil tam najdlje, kjer se je vsega izdal v svojem trdem poklicu (zobnega zdravnika), kjer so ga vsi poznali posebno v veliki emigrantski koloniji Istranov in Primorcev iz Italije ter številnih beograjskih Slovencev. Prijubjen je bil tudi pri Srbih, ki jim je živahnega primorskega različitja Slovencev nekoliko bližje od resnejše zadržanih osrednjih Slovencev.

Dr. Franček je živel v času dveh svetovnih vojn na ozemlju, kjer se je rodil in delal, morda zato uporabiti dvojno mero vnositelj, da se je zakoreninil.

Praznino za njim čutijo ljudje v Beogradu, Ljubljani, Nabrežini in Trstu, hudo bolečino pa vsi, ki so z njim tesno upali, delali in bili deležni njegove prisrčne družbe. Vsem Grudnovim naše iskreno sočustvanje!

(ar)

UMRLI SO: na Tržaškem 78-letna Franciška Kraininger por. Purč, Jožefa Sušteršič vd. Dorbež iz Praprota, 81-letni Franc Cetin, 65-letni Josip Krmeč, 73-letna Marija Gantar, 80-letna Marija Koječanič por. Juraga, Marij Batič (ki se je kot izseljenec vrnil iz Argentine na o. bisk domov), Marija Martelanc roj. Ferluga, 57-letni Josip Koren; na Gorškem 26-letni Brun Lorenčič iz Dobrodobera, 22-letni Jožko Marič iz Ažle, 55-letni Ivan Černigoj, 72-letna Amalija Suligoj por. Culot, 74-letna Cecilija Pertot por. Schaller in najstarejši vaščan Podgorje 87-letni Jožef Pušnar.

V LJUBLJANSKI BOLNICI je podlegla hudim poškodbam, zadobljenim pri trčenju med avtomobila in tovornjakom pri Senadolici (o nesreči smo že poročali) tudi 17-letna Slavica Tavčar iz Krepelj pri Sežani. Tako se je število smrtnih žrtev dvignilo na pet.

nost za preostale družinske člane (superstiti) za tiste samostojne trgovce, ki so bili izključeni iz seznamov pokojninskega zavarovanja zaradi previsokih dohodkov.

Znižane cene mesu v Kopru

S 1. oktobrom so začele veljati v Kopru in v koprskih občinah nove cene mesa.

VOLI. Prvovrstno meso brez kosti: ledvična pečenka in roast-beef 1.880 dinarjev za kg, stegno 1.760, ramena in zrezki 1.600. Drugovrstno brez kosti: mišice in vrat 1.050, trehuh 1.000. Drugovrstno s kostmi: prsi in rebra 720, kosti 120, maščoba 50.

JUNCI (do 36 mesecev stari). Prvovrstno meso brez kosti: ledvična pečenka in roast-beef 2.120, stegno 2.000, ramena in zrezki 1.800. Drugovrstno brez kosti: mišice in vrat 1.060, trehuh 1.000. Drugovrstno s kostmi: prsi in rebra 720, kosti 120, maščoba 50.

TELETA. Prvovrstno meso brez kosti: stegno in ra mena 2.300. Drugovrstno brez kosti: mišice 1.800, trehuh 1.560. Prvovrstno s kostmi: rebra pečenka 1.560. Drugovrstno s kostmi: prsi in vrat 960, kost 120 dinarjev za kg.

ZNIZANE CENE V BEOGRADU

V 80 prodajalnih beograjske klavnice je bila od 1. oktobra znižana cena govejega mesa in mesa mlajše živine povprečno za 104 dinarja. 64 dinarjev. Ta cena je bila cena mesa po 26. Juliju (ko se je začela izvajati gospodarska preosnova) drugič znižana.

Goveje meso II. vrste s kostmi stane zdaj 1.090 dinarjev kg (do 1. oktobra 1230), brez kosti pa 1.360 (poprej 1.520).

Odlok o znižanju cene je sprejel upravni odbor beograjske klavnice, in sicer ker se je ponudba goveje živine še posebej planinske povečala. Odbor je tudi mnenja, da bo znižanje pripomoglo k povečanju porabe mesa. Meseca avgusta so prodajalne beograjske klavnice prodale za 50 odst. več mesa kakor druga podjetja, ker je klavnica znižala cene.

TEATRO NUOVO. Pokrajinski upravni odbor je odobril sklep tržaške občine o prispevku 16 milijonov lir za gledališče Teatro Nuovo.

ANGLESKA VOJNA MORNARICA bo kupila v Združenih Ameriških državah dve letalonosilnici v skupni vrednosti okrog 60 milijonov funtov sterlingov (približno 105 milijard lir).

SPLAVITEV NA REKI. V reški ladjedelnici «I. maj» so splovili motorno ladjo za prevoz razsutega tovora «Vishva Kausshab», ki jo je naročila indijska plovna družba Shipping Corporation of India Ltd iz Bombaja. To je prva od starih poplona enakih ladij, ki so jih naročili Indijci. S tem so Indijci tudi prvi naročili izgradnjo kake ladje Jugoslovanom. Nosilnost nove ladje znaša 13.400 ton. Omenjena indijska družba je reški ladjedelnici naročila tu di gradnjo treh «bulk-carriero» z nosilnostjo 35.000 ton.

KOLIKO IMA ITALIJA TRGOVINSKIH LADIJ. Po podatkih italijanskega ministrstva za trgovinsko mornarico je znašala tonaža vseh italijanskih tovornih ladij konec prvega polletja 1955 natanko 5.735.520 BRT; to pomeni 2,2 odst. več kot 31. decembra 1954, ko je znašala 5.611.574 BRT. Značilno je, da se je število ladij zmanjšalo v prvi polovici tega leta za 26 in to znači, da gradi Italija vedno večje ladje.

SPLAVITEV V GENOVI. V ladjedelnici Ansaldo di Sestri Pontene v Genovi so te dni splovili 23.725-tonsko motorno tovorno ladjo «Mare sereno». Dolga je 189 m, široka 23 in visoka 14. To je tretja ladja v seriji enakih ladij, ki jih gradijo v Genovi na lasten račun, da jih potem prodajo najboljšim pomladnikom.

PRENOVLJENI

Hotel POŠTA

TRST - Trg Oberdan 1 - Tel. 24-137, 35-786 (v centru mesta) Udobne sobe s kopalnico - Telefon v vseh sobah Dvigalo - Centralna kurjava

Hotel POŠTA

TRST - Trg Oberdan 1 - Tel. 24-137, 35-786 (v centru mesta) Udobne sobe s kopalnico - Telefon v vseh sobah Dvigalo - Centralna kurjava

Hotel POŠTA

TRST - Trg Oberdan 1 - Tel. 24-137, 35-786 (v centru mesta) Udobne sobe s kopalnico - Telefon v vseh sobah Dvigalo - Centralna kurjava

Hotel POŠTA

TRST - Trg Oberdan 1 - Tel. 24-137, 35-786 (v centru mesta) Udobne sobe s kopalnico - Telefon v vseh sobah Dvigalo - Centralna kurjava

Hotel POŠTA

TRST - Trg Oberdan 1 - Tel. 24-137, 35-786 (v centru mesta) Udobne sobe s kopalnico - Telefon v vseh sobah Dvigalo - Centralna kurjava

Hotel POŠTA

TRST - Trg Oberdan 1 - Tel. 24-137, 35-786 (v centru mesta) Udobne sobe s kopalnico - Telefon v vseh sobah Dvigalo - Centralna kurjava

«Alpe-Adria» in Trst

Te dni so se v prostorih tržaške trgovinske zbornice sestali predstavniki tržaške delegacije Italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice v Milanu. Sestanek je predsedoval predsednik dr. E. Vatta, prisostvovali pa so predsednik Dušan Košta in tajnik delegacije dr. Maurel in še drugi člani odbora. Predsednik dr. Vatta je poročal o stikih z novim ravnateljem zunanjetrgovinskega oddelka na generalnem vladnem komisariatu dr. Scaparron ter pripomnil, da je novi ravnatelj dober poučen o gospodarskih razmerah na obsejnem področju. Na sestanku so govorili zlasti o pripravih za bodoči sejem «Alpe-Adria». Ko je razgovor nanesel na razne ovire, ki so se na poti za brezhibno odvijanje poslov v okviru tega sejma, je prevladovalo mnenje, da bi se kupčije (oziroma njihova izvršitev) morale odvijati neodvisno od deviznih oblasti, se pravi avtomatično po načelu vezanih poslov. Z jugoslovanske strani ne bi smeli namreč zahtevati za dovolitev uvoza z posebej deviznega kritja. Tržaška delegacija namerava posredovati v tej zadevi tudi pri jugoslovanskih oblasteh.

Premalo kave pijemo

V tržaškem tiskovnem krogu na Korzu je bilo pred dnevi prvo zasedanje o kavi. Priredilo ga je Združenje junjskega tiska s sodelovanjem Centra za gospodarski razvoj Trsta. Prof. Luz-zatto Fegiz, docent statistične vede na rimskem vseučilišču, je v svojem predavanju o gibanju potrošnje kave poudaril, da popotje v Italijo vsak dan 70 milijonov skodelic kave, in sicer 50 milijonov skodelic «kapucine» in 20 milijonov skodelic «ekspresov». Največ kave pijejo ljudje v starosti pod 35. leti. Med razpravo, ki je sledila predavanju ravnatelja tržaškega vodstva za higieno dr. Dora o zakonskih določbah za trgovino, uvoz in potrošnjo kave v Italijo, pa je prišlo na dan, da prejme potrošnik v baru namesto pet gramov samo štiri grame kavne mešanice v skodelici in da tihotapljenje kave v Italijo danes kar četrte vse kave, ki jo porabijo Italijani, namreč pritihtopajo, in to nazvalci stroguu carinskemu nadzorstvu. Menda pride na nezakonit način čez mejo 200.000 stov kave letno, pri čemer utrpel državna blagajna za 14 milijard lir škode. Včeraj sta bili in sponore predavanj predsednika mednarodnega znanstvenega združenja za kavo dr. Illyja in ekonometričnega svetovaleca dr. Bertocca.

URARNA IN ZLATARNA

KARLO MIKOLJ

TRST

Campo S. Giacomo 3, tel. 95-881

Ure najboljših znanih velikih izbira zlatih okrasov za vse prilike

URARNA IN ZLATARNA

KARLO MIKOLJ

TRST

Campo S. Giacomo 3, tel. 95-881

Ure najboljših znanih velikih izbira zlatih okrasov za vse prilike

URARNA IN ZLATARNA

KARLO MIKOLJ

TRST

Campo S. Giacomo 3, tel. 95-881

Ure najboljših znanih velikih izbira zlatih okrasov za vse prilike

URARNA IN ZLATARNA

KARLO MIKOLJ

TRST

Campo S. Giacomo 3, tel. 95-881

Ure najboljših znanih velikih izbira zlatih okrasov za vse prilike

URARNA IN ZLATARNA

KARLO MIKOLJ

TRST

Campo S. Giacomo 3, tel. 95-881

Ure najboljših znanih velikih izbira zlatih okrasov za vse prilike

URARNA IN ZLATARNA

KARLO MIKOLJ

TRST

Campo S. Giacomo 3, tel. 95-881

Ure najboljših znanih velikih izbira zlatih okrasov za vse prilike

kultura in življenje

Novo šolsko leto - novo šolsko poslopje

Novo šolsko leto 1965-66 je zelo važno in pomembno za državni trgovski tehnični zavod (trgovsko akademijo) s slovenskim učnim jezikom v Trstu. Ne samo da letos v oktobru praznuje 20. obletnico njegovega, temveč tudi, ker se je zavod preselil v novo šolsko poslopje, ki ga je v ta namen zgradila pokrajinska uprava. Dvajset let je za nas zamejske Slovence dolga doba, vsa povojna doba, ki nam je leta 1945 ponovno odprla slovenske šole.

V tem času je državni trgovski tehnični zavod rastel in se razvijal, kolikor so mu prilike dovoljevale in iz stare stanovanjske hiše, kjer je imel svoje prve prostore, prav nič ustrežne, se je leta 1954 preselil v nove pri Sv. Ivanu. Razen prostorov, ki so bili niso bili ne po ustrezni, se preseljevali ni zavod pridobil pravnobnih ugodnosti. Manjkali so prostori za kabinete, knjižnice, strojeopisnica, lastna profesorška zbornica in toliko drugega.

Po dolgem boju za primerne prostore smo vendar dočakali, da je pokrajinska uprava v štirih letih postavila pod streho poslopje, v katero se je te dni preselila trgovska akademija in kjer se je 1. oktobra začel pouk. Resnici na ljubo je treba priznati, da je čakanje vendar prineslo, kar smo si želeli. Novo poslopje, lepe, čedute majhnotrošne kave poudaril, da popotje v Italijo vsak dan 70 milijonov skodelic kave, in sicer 50 milijonov skodelic «kapucine» in 20 milijonov skodelic «ekspresov». Največ kave pijejo ljudje v starosti pod 35. leti. Med razpravo, ki je sledila predavanju ravnatelja tržaškega vodstva za higieno dr. Dora o zakonskih določbah za trgovino, uvoz in potrošnjo kave v Italijo, pa je prišlo na dan, da prejme potrošnik v baru namesto pet gramov samo štiri grame kavne mešanice v skodelici in da tihotapljenje kave v Italijo danes kar četrte vse kave, ki jo porabijo Italijani, namreč pritihtopajo, in to nazvalci stroguu carinskemu nadzorstvu. Menda pride na nezakonit način čez mejo 200.000 stov kave letno, pri čemer utrpel državna blagajna za 14 milijard lir škode. Včeraj sta bili in sponore predavanj predsednika mednarodnega znanstvenega združenja za kavo dr. Illyja in ekonometričnega svetovaleca dr. Bertocca.

URARNA IN ZLATARNA

KARLO MIKOLJ

TRST

Campo S. Giacomo 3, tel. 95-881

Ure najboljših znanih velikih izbira zlatih okrasov za vse prilike

URARNA IN ZLATARNA

KARLO MIKOLJ

TRST

Campo S. Giacomo 3, tel. 95-881

Ure najboljših znanih velikih izbira zlatih okrasov za vse prilike

URARNA IN ZLATARNA

KARLO MIKOLJ

TRŽNI PREGLED

Italijanski trg

Italijanski trg z žitaricami je zelo živahen in posebno za mehko pšenico vlada precej zanimanja. Nasplošno so se cene vsem vrstam žitaric precej dvignile. Zelenjavni trg je še posebno dobro založen s povrtni zaradi precejšnjega deževja. Cene grozdja so zmerne. Na živilskem trgu prevladuje ponudba klavne živine kakor tudi živine za refo. Povpraševanje po praščih je živo in cene rastejo. Kupčije z maslom so živahne in cene težko navzgor. Isto velja tudi za sir. Na trgu z oljčnim oljem so že skoro posle lanske zaloge in ker so predvidevanja za novo oljčno leto precej nestalna, so kupčevalci o tem pogledu previdni. Ker so obeti za letošnje vinsko leto slabi, so trgovci toliko bolj previdni v ponujanju vina.

ZELENJAVA IN SADJE

MILAN. Suh dešen 130-200, pesa 48-96, rdeča pesa 60-100, korenje 48-84, cvetača 84-120, zelje 36-72, cikorka 38-58, čebula 42-60, dišeča zeljasta 200-300, sveži fižol 150-240, droben fižol 300 do 360, sveže gobe 800-2200, solata endivija 100-180, solata 120 do 180, radič 188-313, melancane 60 do 103, krompir Bintje 60-65, uvožen krompir 54-55, paprika 48-78, paradizjaki 72-163, peteršilj 150-275, repa 48-84, zelena 60-84, spinacea 100-163, bučice 60 do 120, buče 37-70, banane 198 do 308, navaden kostanj 70 do 150, fige 60-144, jabolka delična 60-108, hruške 144-216, belo grozdje 120-204, črno grozdje

96-144, pomaranče 480-576, limone 120-180 lir za kg.

ZITARICE

LODI. Fina mehka domača pšenica 6800-7100, dobra merkantile 6600-6800, fina trda domača pšenica 9600-9800, merkantile 9200-9400, fina domača koruza 6200-6300, navadna 4500 do 4600, uvožena koruza 4750-4800, neoluščen riž Arborio 8800 do 9300, Vialone 7800-8100, Carnaroli 7800-8100, Vercelli 7200-7700, R. B. 6100-9500, Rizzotto 17900-18600, Vialone 17500 do 18100, Carnaroli 18300-18400, domači ječmen 5300-5500, uvožen ječmen 4700-4850, domači oves 4700-5400, uvožen 4750 do 4850, domača riž 5900-6000, pšenična moka tipa «00» 10.200 do 10.800, tipa «0» 9700-9800, tipa «1» 9200-9300, koruzna moka 6100-6300 lir za stot.

MLEČNI IZDELKI

LODI. Maslo iz centrifuge 940-950, uvoženo maslo 930 do 950, lombardsko maslo 890-900, emilijsko 880-890, sir grana proizv. 1964 1320-1330, proizv. 1963 1480-1520, sir grana sveži (od 1 do 30 dni) 960-990, uležen (30 do 60 dni) 1040-1070, sbrin sveži 820-850, uležen 900-930, Emmenthal sveži 780-800, uležen 830 do 870, originalen švicarski Emmenthal 1000-1030, avstrijski Emmenthal 800-830, nemški 770 do 790, provolone sveži 880-910, uležen 950-990, italico sveži 610-630, uležen 710-740, crescenza sveži 530-550, uležen 590-620, gorgonzola sveži 630-650, uležen 820 do 850, taleggio sveži 660-680, uležen 720-760 lir za kg.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO	21.9.65	28.9.65	5.10.65
Pšenica (stot. dol. za 60 funtov)	156 1/4	162	161 1/2
Koruza (stot. dol. za 56 funtov)	126	116 1/4	115 1/2
NEW YORK			
Baker (stot. dol. za funt)	58	58.50	60
Cin (stot. dol. za funt)	193	191.75	187.50
Slvinec (stot. dol. za funt)	16	16	16
Cink (stot. dol. za funt)	15.75	15.75	15.75
Aluminij (stot. dol. za funt)	24.50	24.50	24.50
Nikelj (stot. dol. za funt)	79	77	77.75
Antimon (stot. dol. za funt)	44	44	44
Lito železo (stot. dol. za funt)	63.50	63.50	63.50
Zivo srebro (dol. za steklenico)	635	635	640
Bombaž (stot. dol. za funt)	29.25	29.25	29.25
Volna (stot. dol. za funt)	171	170	171
Kava «Santos 2» (stot. dol. za funt)	43 3/4	44	44
Kakao (stot. dol. za funt)	15.87	16.10	16.50
Sladkor (stot. dol. za funt)	2.28	2.24	2.35
LONDON			
Baker dišen (funt šter. za d. tono)	420	425	435
Cin (funt šter. za d. tono)	1542	1525	1742.10
Cink (funt šter. za d. tono)	109.15	109.10	109.5
Slvinec (funt šter. za d. tono)	111	108	107.15
Kavčuk (penijev za funt)	20 1/16	19 1/2	19 1/2
SANTOS			
Kava «Santos D» (kruzejrov za 10 kg)	5.900	5.800	6100

Pretekli teden so na mednarodnih surovinskih borzah za beleži napredki cene bakra, svinec, žvepca, volne, jute, kakava in sladkorja. Tečaj je nekoliko popustil cini, kavčuku, kavi, pšenici in koruzi, dočim se cini, aluminij, litumu železu in bombažu ni v bistvu spremenil.

KOVINE
Cena bakra se je na londonski kovinski borzi le malenkostno spremenila. Svetovna proizvodnja rafiniranega bakra se je v prvih 8 mesecih letošnjega leta povzpela na 2.632.784 ton, kar znači 8 odst. več kakor v istem razdobju lanskega leta.

Svetovna poraba rdeče kovine se je znatno povečala, zaloge pa so narasle samo za 41.026 ton. Preskrba z bakrom je v Združenih ameriških državah mlačna. Neko veliko izvozno podjetje bo lahko prodalo v Evropo samo 25 odst. vsega bakra, prvotno namenjenega evropskim deželam. Tečaj cina se je na skoraj vseh mednarodnih borzah rahlo znižal, to pomeni, da ni kriza v Indonezi. Niti najmanj prizadela trga s cinom. V londonskih zalogah je sedaj 1.040 ton cina ali 13 ton manj kot prejšnji teden. Cena cinka se v Londonu polagoma uravnoveša. V bližnjem bodo Američani postavili na trg 150.000 ton cinka iz domačih zalog.

KAVČUK
Kavčuk se je na vseh trgih

VALUTE V MILANU	28.9.65	5.10.65
Amer. dolar	622,75	622,70
Kanad. dolar	572	572
Nem. marka	155,35	155,35
Francoski fr.	127,25	127,15
Švicarski fr.	144,30	144,35
Avstrijski šil.	24,15	24,15
Avstral funt	1380	1380
Egipt funt	739	739
Funt št. pap.	1743,50	1744
Funt št. zlat.	6375	6375
Napoleon	6300	6300
Zlato (gram)	716	716
Dinar (100)	Trst	
drobni 40-42	debeli 40-42	
BANKOVCI V CURIHU		
5. oktobra 1965		
ZDA (1 dolar)	4,29	
Anglija (1 funt št.)	12	
Francija (100 n. fr.)	87	
Italija (100 lir)	0,69	
Avstrija (100 šil.)	16,60	
SSR (100 kr.)	11	
Nemčija (100 DM)	106,73	
Belgija (100 b. fr.)	8,50	
Švedska (100 kr.)	82,50	
Nizozemska (100 gold.)	119	
Spanija (100 pezeta)	7	
Argentina (100 pezov)	1,35	
Egipt (1 eg. funt)	5	
Jugoslavija (100 din)	0,28	
Avstralija (1 av. funt)	9,47 1/2	

ZIVINA ZA REJO IN KLAJNA ZIVINA

LODI. Klavna živina: voli I. 410-430, II. 320-400, krave I. 330 do 350, II. 220-290, bikli I. 420 do 460, II. 350-400, junci I. 420-470, II. 370-410, neodstavljena teleta I. 620-670, II. 600-630; živina za rejo: voli za vprego 480-520.000 lir za par, krave mlekarice 280-310.000 lir za glavo, navadne krave 170-200.000, junice 6-12 mesecev stare 90-120.000, neodstavljene telice do 1 meseca stare 50-70.000, telice do 6 mesecev stare 60-90.000 lir za glavo; konji I. 290-330 II. 230 do 250, neodstavljena zrebata 470-490 lir za kg; neodstavljene prašči 700-760, suhi prašči 26-35 kg teži 620-660, 36-50 kg teži 530-580, debeli prašči 125-145 kg teži 391-395, čez 180 kg teži 390-395 lir za kg.

PERUTNINA IN JAICA

MILAN. Zivi piščanci 230-250, žive uvožene kokoši 400-430, zaklane pegatke 900-1000, zaklani golobi 1400-1500, zaklane domače pure 650-680, uvožene pure 450-500, zaklani domači purani 450 do 700, žive domače gosi 500 do 750, zaklane domače gosi 400-420, zaklani domači zajci s kožo 600-680, brez kože 680-790, uvoženi zajci 650-700 lir za kg. Divjačina: uvoženi fazani 900 do 1100, uvoženi divji zajci 400 do 550 lir za kg. Sveža domača jajca 29-33 lir za kos, uvožena jajca 25-27 lir za jajce.

VINO

MILAN. Rdeče piemontsko vino 10-11 stop. 710-810, Barbera superior 13 stop. 1080-1130, Ol-treppo pavese 10-11 stop. 710-810, mantovansko rdeče vino 9-10 stop. 680-700, Valpolicella Bardolino 9-11 stop. 790-840, Soave belo 9-11 stop. 670-840, Raboso 10 stop. 675-695, Merlot 10-12 stop. 685-855, Reggiano 9-10 stop. 710-730, modensko vino 11 stop. 710-780, belo vino iz Romagne 10 stop. 680-700, rdeče 10 stop. 680-700, klasični toskanski Chianti 10-11 stop. 680-730, Aretino belo 10 stop. 680-880, belo vino iz Mark 9-10 stop. 680-710, rdeče 9-10 stop. 680-710, belo vino iz Sardinije 12 stop. 615-635, rdeče 13-15 stop. 675-695 lir za stoptop.

GRADIVO

FIRENCE. Polna opeka 26X13X6 cm 12.500-14.000 lir za 1000 kosov, votlaki za notranje stene 26X26X8 25-27.000, votlaki za zunanje stene 26X26X13 34-36.000, šestprekratni votlaki 26X13X8 12-12.500, strešniki marsejskega tipa 30-33.000 lir za 1000 kosov.

KONSERVIRANA ZIVILA

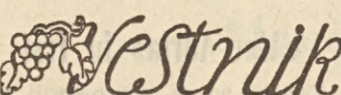
MILAN. Dvakrat koncentrirana paradiznikova mezza v skatlah po 5 kg 200-210 lir za kg, v skatlah po 1/4 kg 230-250, v tubah 58-70 lir za tubo, trikrat koncentrirana paradiznikova mezza v skatlah po 5 kg 220-230, v skatlah po 1/4 kg 250 do 270, v tubah po 200 gr 75-85 lir za tubo, olupljeni paradizniki v skatlah po 300 gr 440-460 lir za skatlo, grah v skatlah po 1 kg 150-160 lir za kg, v skatlah po 1/4 kg 165-180, droben fižol v skatlah po 1 kg 230-250, zelene oljke 440-470, gobe v oljčnem olju 850-950, čebulice v kislu 280-300, kumarice v kislu 310-340, paprika v kislu 190-210, mar melada v skatlah po 5 kg 230-240, breskve v sirupu 200-215, marelice 240-260, češnje 240-250, tuna v oljčnem olju 1050-1350, tunina 770-850, slana polenovka tipa A 340-360, tipa B 330 do 340 lir za kg.

Italijani uživajo premalo masla

Potrošnja jedilnih maščob se po svojem ustroju v Italiji precej razlikuje od porabe maščob v ostalih deželah Evropske gospodarske skupnosti. Italijani uživajo največ rastlinskih maščob in olj, namreč 80 odst. celotne potrošnje maščob, mnogo manj pa živalskih maščob — komaj 11 odst. in masla — 9 odst. S tem je Italija glede potrošnje masla ra zadnjem mestu med deželami šestorice. Povprečna letna potrošnja maščob na posameznega prebivalca v deželah EGS je naslednja: 12 kg rastlinskih maščob in olj, 5 kg živalskih maščob, 1 kg maščob morskih živali in 5 kg masla.

Podražitev čevljev v Nemčiji

Nemška zvezna republika je imela že pred ustanovitvijo Evropske gospodarske skupnosti najnižje carine za čevlje v Evropi. Ker odpade v čevljarstvu industriji okoli 30 odst. stroškov na delavske mezde, vplivajo nizke mezde v drugih deželah močno na cene. Mezde italijanske čevljarke industrije so na primer za okoli 30 odst. nižje od tistih v Nemčiji. Avtomatizacija je na temu odseku industrije, ki zaposluje v Zahodni Nemčiji okoli 100.000 ljudi, močno le 60 odst. žen, možna le do določene meje in zato vpliva dviganje mezd v veliki meri na cene. Urna meza od 3,62 marke v aprilu 1965 je za 13 odst. višja kot lani. Tudi cene boljših vrst usnja so se letos poleti v Nemčiji dvignile za 4 odst. Tako so jesenske cene za čevlje za 1 do 1,5 odst. višje kot so bile lanske. Običajno pomladsko znižanje cen bo letos izostalo. Zahodnonemška čevljarstva industrija je v prvih sedmih me-

Tržaski naftovod in zemljiški posestniki

Nihče naj se ne prenašli

Odbor Konzorcija razlaščenec in oškodovancev zaradi gradnje naftovoda ohvešča svoje člane in vse prizadete zaradi služnosti, da so se oglasili pri njem pooblaščenim predstavnikom geometrov, ki urejajo služnost.

Predstavniki Konzorcija so zahtevali in geometri sprejeli, da se izvrši ob vsej trasi naftovoda, od Ricmanj do Medje vase, opis zemljišč (verbalne delo Stata di Consistenza) in obenem takoj izplača odškodnino za škodo, ki so jo povzročili že pred nekaj meseci, ko so začrtali traso in pri tem posekali drevesa in grme, poteptali travnike itd.

Pogoj je seveda, da prizadete obvestijo vsaj 3 dni prej o prihodu geometrov, ki bodo o b navzočnosti lastnikov ali njihovih predstavnikov sestavili opis zemljišč in na mestu izplačali odškodnino za staro škodo.

Pogodbe za uvedbo služnosti so seveda vprašarje zase, ki se ne more rešiti preden se ne popravijo razni členi in ne ponudijo pravičnejše cene.

Zato je potrebno posvetovalni odbor Konzorcija s člani in prizadetimi, da se zavzame enotno stališče in bodo zato v kratkem sestanki po vaseh.

Do tedaj naj se nihče ne prenašli in ne podpisuje nobene pogodbe, ampak samo dovolj geometrom, če bo tri dni prej obveščen, da stopijo na njegovo zemljišče in sestavijo opis, zaznamujejo traso in mu izplačajo prejšnjo škodo.

Kdo je kriv?

«Il Piccolo» je 30. septembra objavil članek z naslovom «Po- pšena dela za zgraditev naftovoda».

Beroč ta članek, predvsem od odstavka: «Največje te- dave so se vedno na nekaterih področjih, koder bo speljal naftovod od Doline do Medje vasi Italijanska družba za čez- alpski naftovod smatra, da so zahteve posameznih lastnikov zemljišč pretirane, in (družba) je pripravljena popajati se na podlagi pravičnosti in pravice, ne pa priznati kakšne neutemeljene zanteve». ...bi bilo javno mnenje lahko zavedeno v zmo- to in bi sklepalo, da gre na eni strani za «italijansko» druž- bo (čeprav je pri njej 90 odst. tujega kapitala), ki hoče v bla- gor mestnega gospodarstva čim- prej zgraditi naftovod, medtem ko posamezni lastniki zemljišč iz same ljubovalnosti in se- bičnosti ovirajo čz neutemelji- ti zahtevami, to dobrodelno podjetje.

Resnica je pa precej druga- čna, zlasti če se upoštevajo ponudbe, ki jih je SIOT po svojih pooblaščenih sporočila posameznim lastnikom ali nji- novemu konzorciju. Iz tega izhaja, da hoče SIOT obremeniti zemljišča za večno služnostjo proti plačilu skrajne najhne odškodnine — komaj 30 lir za kvadratni meter. To naj bi bila pravična odškod- nina, ki jo ponuja SIOT? In pri tem je treba upoštevati, da bodo mnoga zemljišča zaradi te služnosti izgubila močote tudi več kot polovico današnje vrednosti.

Niso torej lastniki, ki postav- ljajo zahteve (ker ne zahtevajo prav nič, kvečjemu SIOT ne- kaj od njih zahteva), ki pov- zročajo zastoj. Nihče, pa niti lastniki pri- zadetih zemljišč, ne oporeka vlogi, ki jo bo lahko imel čezalpski naftovod za izboljša- nje neraznih gospodarskih razmer.

Toda bilo bi pa tudi zgre- šeno — vsega upoštevanja vred- ni zaključki Konferenca na tr- žasko gospodarstvo — mu la- hko priznavajo vlogo vseleka — pripisovati mu tako veliko vs- plošno korist, in popolnoma prezreti upravičene interese stotin državljanov, ki ne za- htevajo ničesar razen, da se z njimi ravna korektno in se jim izplača pravična odškodnina.

KMEČKE ZVEZE

Kako pripravljamo vinsko posodo

Pri popraviljanju pokvarjene posode si moramo zapomniti pravilo: najprej uporabljamo hladno vodo in šele nato vro- čo, kar pomeni, da moramo najprej odstraniti nesnago na notranji površini sode s strga- njem, pomivanjem itd. in šele potem, ko smo to odstrani- li, smemo sod izpariti ali za- kuhati. Če je na površini dog- nesnaga in je prej ne odstra- nimo, jo požene para pri aku- kavanju še globlje v les in jo potem sploh težko odstranimo.

SOD OD ČRNEGA VINA ZA BELO

Dogodi se, da bi radi upora- bili sod od črnega vina za be- lo vino. Ker se je rdeče vin- sko barvilo globoko vplilo v les, moramo sod razbarvati. Hlad- na voda, pa tudi vroča, ne to- pi barvila. Sod razbarvamo ta- ko, da ga pomivamo z vročo vodo, kateri smo dodali solne kisline, in sicer na 10 litrov vroče vode četrta litra solne kisline; nato izpiramo z 2 do 3 odst. sode in čiste vode tako dolgo, dokler ni sod brezbar- ven. Sode od črnega vina la- hko uspešno razbarvamo tudi z živim apnom. V večini primi- rov je najbolje sod od črnega vina preprijiti (impregnirati) ali parafinirati.

Vinsko posodo od žganja in raznih drugih pljač moramo usposobiti za vino na eden od omenjenih načinov, najbolje pa je take sode parafinirati ali impregnirati.

(M. Judež: «Vinarstvo»)

VAROVANJE ZUNANJOSTI SODA

Vinska posoda mora biti čista ne samo znotraj, ampak tudi zunanaj. V ta namen jo moramo čisto, v vlažni kleti vsak teden, dobro obrisati ali umiti z vo- do. Ponekod namakajo v vodi orehovo listje in lubje in s tem operejo sod. Sod dobi lepo ru- menkasto barvo in ne plesni. Lesene dele sode lahko tudi konserviramo s 6 odst. modre galice brez apna. Za zunanjo nego sodov uporabljamo še raz- na sredstva, kot so: 20 odst. montana, 15-20 odst. imuzo- na, dekrola itd.

Da ne bi železni obroči rja- veli, jih preplešamo s mini- njem in potem z dobrim loščem, asfaltnim, loščem ali lčilom za železo.

PREPAJANJE ALI IMPREGNIRANJE SODOV

Prednost lesene vinske posode je v tem, da so v hrastovem lesu drobne luknjice (pore), ki prepuščajo zrak v sod. Zaradi tega tudi vino nekako diha, namreč jemlje kisik iz zraka vase in z njim se vino spreminja, čisti, zori in se vedno bolj stara. Skozi te luknjice seveda vino tudi izhlapeva. Če želimo uničiti luknjicavost hrastovega lesa, t. j. preprečiti hitreje dozorevanje vina, večje izhlapevanje skozi luknjice le- sa in podobno, namažemo no- tranje stene sode s sredstvi, ki zapro vse luknjice v lesu. Temu pravimo prepajanje ali

„GOSPODARSTVO“

Izhaja tedensko • Uredništvo in uprava: Trst, Ulica Ceppa 9, tel. 38-933 • Cena: posamezna številka lir 35,—, za Jugoslavijo din 40,—. Naročnina: letna 1300 lir, polletna 700 lir. Pošt. tek. rač. «Gospodarstvo št. 11-9396» Za Jugoslavijo letna 1800 din, polletna 900 din. Naroča se pri ADIT, Državna za- ložba Slovenije, Ljubljana, Stari trg 3-1, tek. rač. 600-14-603-86. Za ostalo inozemstvo 4 dolare letno. Cene oglasov: za vsak mm višine v širini enega stolpca 600 lir • Od- govorni urednik: dr. Lojze Berce. Založnik: Založba «Gospodarstva» • Tiskarna: Založništva tržaškega tiska (ZTT), Trst, Ul. Montecchi 6.

TRIESTE, VIA CICERONE 8/II

Telefon: 68912, 30214 • Telegram: TRAD — TRIESTE

● SPECIALNI STROJI ZA LESNO IN KARTONAZNO INDUSTRIJO,

● EKSTOTI IN PLEMENTI FURNIRJI

● POVRŠINSKI IN REPRIMATERIALI

IMPEXPORT

UVOZ - IZVOZ - ZASTOPSTVA

TRST — VIA CICERONE 8
Tel. 38-136, 37-725
Skladišče: Via del Boško 20
Tel. 50010
Telegram: Impexport-Trieste

Specializirano podjetje za vsakovrstne kompenzacije Posreduje po tržaškem in goriškem sporazumu

adriaimpex s.p.a.
IRST : Via della Ceppa, 9
Telef. 38-770, 29.135

IMPORT - EXPORT industrijskih proizvodov

Tvrda je pooblaščen za prodajo nadomestnih delov FIAT, OM, RIV v Jugoslavijo

PRIZNANO MEDNARODNO

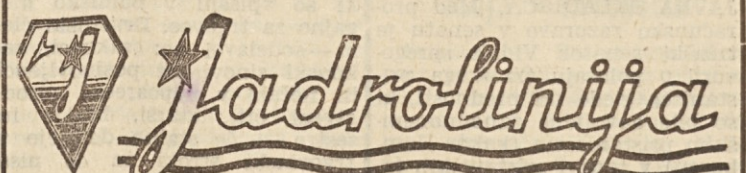
AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA

Gorica Via D. d'Aosta N. 180 Tel. 28-45, 54-00 Gorica

PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSNEGA BLAGA

Posebni pogoji za prevoz blaga v Jugoslavijo

RIJEKA - Jugoslavija

Jadrolinija je letos uvedla novo progo iz Trsta in Benetk za Reko, Split in Dubrovnik ter Pirej, Aleksandrijo, Port Said, Beirut, Limassol, Heraklion, Pirej, Dubrovnik, Benetke in Trst. To progo vzdržujejo najmoderneje ladje na Sredozemlju — m/l